

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

**Komparace českého a slovenského vinohradnictví
a vinařství**

Barbora Veselá

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Veselá Barbora

Provoz a ekonomika

Název práce

Komparace českého a slovenského vinohradnictví a vinařství

Anglický název

Comparison of the Czech and Slovak Wine-growing and Viniculture

Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je provést analýzu současného stavu vinohradnictví a vinařství v České republice v komparaci se Slovenskem. Prvním dílčím cílem je zhodnocení podmínek vinohradnictví v České republice a na Slovensku, komparace rozsahu vinic, pěstovaných odrůd, výnosů hroznů a ekonomiky vinohradnictví v obou zemích. Dalším dílčím cílem je zhodnocení vinařství v obou zemích a to z pohledu produkce a její struktury, spotřeby vína a ekonomiky vinařství. Práce si rovněž klade za cíl provést analýzu zahraničního obchodu s vínem a dotační politiky vinařství v obou zemích.

Metodika

Metodika práce bude spočívat v komparaci zvolených ukazatelů vinohradnictví a vinařství obou zemí za pomoci jednoduchých nástrojů popisné statistiky. Komparovány budou i ekonomické kategorie, jako jsou výnosy, náklady či export a import. Data pro komparaci budou shromážděna z komoditních a výhledových zpráv Ministerstva zemědělství České republiky a Slovenska. Dále bude použita odborná literatura, publikace a kvalitní měsíční magazíny. V práci budou zohledněny i právní normy a materiály z internetových zdrojů.

Harmonogram zpracování

01/2014-04/2014 - studium odborné literatury.

05/2014-06/2014 - vypracování literární rešerše.

11/2014-12/2014 - vypracování praktické části.

01/2015 - dokončení práce.

Rozsah textové části

40 - 50 stran

Klíčová slova

Vinařství, vinohradnictví, produkce, spotřeba, zahraniční obchod, odrůda, certifikace, dotace

Doporučené zdroje informací

ZAJÍČOVÁ, Ing. Pavla. Situační a výhledová zpráva réva vinná a víno. 2013, 84 s.

ŠAJBIDOROVÁ, Ing. Viera. Vínič hroznorodý, hroznové víno: Situační a výhledová zpráva. 12/2013, 39 s.

Vinařské oblasti Wine of czech republic. [online]. [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: <http://www.wineofczechrepublic.cz/oblasti-a-vinari/vinařska-oblast-morava.html>

Slovenské víno. Slovensko-krajina vina [online]. 2014 [cit. 2014-05-18]. Dostupné z: <http://www.slovakwines.com/>

Wine & Degustation. Praha: VÁČHT, s.r.o., 2013/11. ISSN 1804-1035.

Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství). In: Sbírka zákonů. 29.4.2004.

ČERNÝ, Branko. Malá encyklopedie českých a moravských vín. Praha: Geronimo Collection, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-254-2698-2.

Vedoucí práce

Trnková Gabriela, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2015

Elektronicky schváleno dne 6.10.2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6.10.2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Komparace českého a slovenského vinohradnictví a vinařství" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí bakalářské práce Ing. Gabriele Trnkové, Ph.D. za cenné připomínky a rady při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat Ing. Markétě Veselé za cenné rady a pomoc při zpracování mé bakalářské práce.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat svým přátelům a rodině, kteří mě podporovali během celého studia.

Komparace českého a slovenského vinohradnictví a vinařství

Comparison of the Czech and Slovak Wine-growing and Viniculture

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá komparací vinohradnictví a vinařství v České a Slovenské republice. Cílem bakalářské práce je provést porovnání vývoje odvětví vinohradnictví a vinařství v České a Slovenské republice. Výsledkem této komparace bude zhodnocení stavu obou zemí na trhu s vínem. V teoretické části jsou uvedeny základní pojmy vinařství a vinohradnictví. Dále je zmíněn historický a kulturní vývoj v obou zemích a jsou porovnány vinařské oblasti a přírodní podmínky pro pěstování vína. Zmíněno je i rozdělení vín v České a Slovenské republice. Analytická část se zaměřuje na komparaci nejdůležitějších ukazatelů v odvětví vinařství a vinohradnictví. Byla komparována plocha vinic, produkce, spotřeba, struktura odrůd, odbytové ceny, vývoz a dovoz, bilance vývozu a dovozu. V poslední řadě byla porovnána finanční podpora od státu nebo z Evropské unie. V závěru práce jsou zhodnoceny výsledky komparace vinohradnictví a vinařství v České a Slovenské republice.

Summary

The bachelor thesis deals with comparison wine-growing and viniculture in the Czech and Slovak Republic. The goal of the bachelor thesis is to compare a development sector of wine-growing and viniculture in the Czech and Slovak Republic. The result of this comparison will assess the condition of both countries on the wine market. In the theoretical part are introduced basic concepts of wine-growing and viniculture. Further more is mentioned the historical and the cultural development in both countries and are compared wine regions and natural condition for growing wine. It is also mentioned

partition of wine in the Czech and Slovak Republic. The analytical part is focused on comparison of the most important indicators of wine-growing and viticulture. It was done by comparison of vineyard area, production, consumption, structure varieties, sales prices, export and import, balance of import and export. In the last row was compared financial support from the state or the European Union. At the end of the thesis are evaluated results of comparison of wine-growing and viticulture in the Czech and Slovak Republic.

Klíčová slova: komparace, Česká republika, Slovenská republika, vinařství, vinohradnictví, produkce, spotřeba, trh

Keywords: comparison, Czech Republic, Slovak Republic, viticulture, wine-growing, production, consumption, market

OBSAH

ÚVOD	11
TEORETICKÁ ČÁST	13
1. Vinohradnictví a vinařství	13
1.1 Podíl vinařství na rostlinné produkci	14
2. Tradice vinohradnictví a vinařství	15
3. Přírodní podmínky pro pěstování vína v ČR a SR.....	17
4. Historie.....	18
4.1 Historie vinohradnictví a vinařství Česká republika.....	18
4.2 Historie vinohradnictví a vinařství Slovenská republika	18
5. Vinařské oblasti	19
5.1 České oblasti	19
5.1.1 Vinařská oblast Morava.....	20
5.1.2 Vinařská oblast Čechy	23
5.2 Slovenské oblasti.....	25
5.2.1. Malokarpatská oblast.....	26
5.2.2. Južnoslovenská oblast	26
5.2.3. Nitranská oblast	27
5.2.4. Tokajská oblast.....	27
5.2.5. Východoslovenská oblast	27
6. Rozdělení vín v ČR a SR	28
6.1 Česká republika	28
6.1.1 Dle barev	28
6.1.2 Stolní vína.....	29
6.1.3 Jakostní víno	29
6.1.4 Jakostní víno s přívlastkem	30
6.1.5 Víno originální certifikace (VOC, V. O. C.)	31
6.1.6 Rozdělení tichých vín podle obsahu zbytkového cukru	33
6.1.7 Šumivá vína	33
6.1.8 Perlivé víno.....	34
6.2 Slovenská republika	34
6.2.1 Víno bez zeměpisného označení	35

6.2.2 Chráněné zeměpisné označení (CHZO)	35
6.2.3 Chráněné označení původu (CHOP)	35
ANALYTICKÁ ČÁST	37
7. Plocha vinic.....	37
8. Odrůdová struktura vinné révy	39
9. Produkce	42
10. Spotřeba	43
11. Odbytové ceny	44
12. Trh s vínem	45
12. 1. Dovoz vína	46
12. 2 Vývoz vína	47
12. 3 Bilance.....	48
13. Dotační politika.....	50
ZÁVĚR	53
SEZNAM LITERATURY	55
Odborná literatura	55
Elektronické zdroje	56
PŘÍLOHY	58

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Struktura zemědělství v ČR 2013.....	14
Graf 2 Rozdělení vinařských oblastí ČR	20
Graf 3 Kategorie vín ČR.....	28
Graf 4 Plochy vinic ČR.....	37
Graf 5 Plochy vinic SR	38
Graf 6 Komparace celkové plochy ČR a SR	39
Graf 7 Struktura odrůd ČR.....	40
Graf 8 Struktura odrůd SR.....	40
Graf 9 Komparace produkce vína v ČR a SR.....	42
Graf 10 Komparace spotřeby vína v ČR a SR.....	43
Graf 12 Komparace vývozu vína v ČR a SR.....	48
Graf 13 Bilance vína ČR.....	49

Graf 14 Bilance vína SR	49
-------------------------------	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Podíl na zemědělské produkci	15
Tabulka 2 Přehled kategorií vín v SR.....	36
Tabulka 3 Odbytové ceny ČR a SR.....	44
Tabulka 4 Prodané množství ČR a SR.....	45
Tabulka 5 Dovoz vína v ČR a SR.....	46
Tabulka 6 Dotace z EU v ČR a SR.....	52

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Mapa vinařských oblastí ČR	19
Obrázek 2 Mapa vinařských oblastí SR.....	25
Obrázek 3 Etiketa jakostního vína	29
Obrázek 4 Struktura dovozu vína ČR.....	47

ÚVOD

V posledních letech se odvětví vinařství a vinohradnictví stalo jedním z nejvíce diskutovaných témat. I přesto, že je Česká republika považována za největší konzumenty piva, víno si postupně získává čím dál tím větší počet příznivců. Nejen znalci a odborníci se začali o víno zajímat více, ale i široká veřejnost projevila zájem o možnost poznávat tento obor hlouběji. Dnešním trendem se stalo navštěvování sommeliérských kurzů, speciálních veletrhů, ochutnávek vín, výstav, oslav svátků vína a dalších jiných gastronomických zážitků, kde se páruje kvalitní víno s moderní gastronomií. K vysoké poptávce dochází nejen v restauracích, ale i v síti obchodních marketů, kde vzrostl zájem o dodávky více kvalitního vína.

Česká a Slovenská republika jsou si země velmi blízké. Nachází se ve stejném podnebném pásmu, mají dostatek slunečního svitu a vhodnou půdu pro produkování skvělého vína. Historie vinařství a vinohradnictví se celkem podobá, ale i přesto lze nalézt odlišnosti. Cílem této bakalářské práce je právě upozornit na tyto rozdíly, včetně rozdělení vín, vinařských oblastí, rozdílné spotřeby či produkce, které budou následovně popisovány. Na základě zájmu bude zjištěno, jak si Česká republika stojí na trhu s vínem a jak je na tom v porovnání s nejbližší zemí – Slovenskem.

V teoretické části budou vymezeny pojmy vinohradnictví a vinařství, které pomohou v následující práci se lépe orientovat. Budou porovnány přírodní podmínky, rozdělení vína či vinařské oblasti. V analytické části bude porovnání důležitých ukazatelů ve vinohradnictví a vinařství. Bude vysvětleno, jaké jsou vinařské plochy, které víno se v ČR nebo v SR pěstuje nejvíce, v jakém stavu je import a export či jaké jsou rozdíly mezi dotacemi z Evropské unie. V závěru budou zhodnoceny výsledky komparace.

CÍL A METODIKA

Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je provést zhodnocení odvětví vinohradnictví a vinařství v České republice a dále provést komparaci se Slovenskou republikou. Komparace by měla ukázat postavení obou zemí na trhu s vínem.

Dílními cíli je provést zhodnocení a srovnání:

- produkce a jejího vývoje,
- spotřeby,
- struktury odrůd a jejich podíl na celkové produkci,
- odbytových cen a jejího vývoje,
- dovozu a vývozu,
- bilance dovozu a vývozu České a Slovenské republiky,
- dotačních prostředků.

Pomocí porovnání zemědělských ploch, struktury odrůd, produkce a spotřeby bude zjištěn potenciál vinic v obou zemích. Komparace dovozu a vývozu a jeho bilance ukáže, která země je schopna větší konkurence na světovém trhu.

Metodika

Bakalářská práce byla rozdělena do dvou základních částí. Teoretická východiska byly zpracovány na základě studia odborné literatury a věrohodných internetových materiálů. Většina informací a dat byla zpracována pomocí Výhledových a situačních zpráv z Ministerstva zemědělství České a Slovenské republiky. Dále byly použity internetové zdroje, které se zabývají danou tematikou. Práce zahrnuje všeobecné informace o vinařském průmyslu včetně platných právních norem. Výčet všech publikací byl uveden v seznamu zdrojů. Komparace byla provedena na základě grafů a tabulek. V praktické části byly porovnávány výsledky v časové řadě od roku cca 2008 až do roku 2013. Pro komparaci přírůstku určitých let v kapitole č. 7 a č. 10 byl použit bazický index. Následující výpočty v kapitole č. 7 a č. 9 byly porovnávány pomocí podílu ukazatelů vinohradnictví a vinařství na zemědělskou či obhospodařovanou půdu.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Vinohradnictví a vinařství

V této kapitole bude definován význam, působení a celková situace oboru vinohradnictví a vinařství v české a slovenské republice.

Vinohradnictví

Pojem vinohradnictví je vymezen v zákoně č 321/2004 Sb. Zákony, které se týkají vinohradnictví a vinařství musely být pozměněny ve všech členských státech EU v návaznosti na přímo použitelný přepis Evropské unie další podmínky a požadavky v oblasti vinařství a vinohradnictví. (Zákon 321/2004 Sb., 2004)

Vinohradnictví je v zákoně 321/2004 Sb. definováno jako výsadba a pěstování révy na vinici za účelem produkce vinných hroznů, případně révových roubů. Dále pak sklizeň vinných hroznů nebo révových roubů, výsadba a pěstování révy podnožové, za účelem produkce podnožových řízků a produkce révových sazenic. (Zákon 321/2004 Sb., 2004)

Definice pěstitele je uvedena jako osoba provozující vinohradnictví na vinici, která je určena jako zemědělsky obhospodařovaná půda souvisle osázená keři vinné révy jednoho pěstitele o celkové výměře větší než 10 arů, již bylo na základě žádosti přiděleno registrační číslo. (Zákon 321/2004 Sb., 2004)

Moderní vinohradnictví je založené na systémech managementu kvality. Kvalitu však posuzuje především konzument vína. Proto tehdy, když je víno dobře přijímané spotřebitelem, je možné prohlásit, že hrozny byly dostatečně kvalitní. Optimální kvalita hroznů je potom propojena s mnoha dalšími faktory, jsou jako stanoviště, půda, podnebí, ročník, výnos, ošetřování vinice a zralost plodů. (Pavloušek,2011)

Vinařství

Vinařství je zemědělské odvětví zabývající se pěstováním a zkoumáním révy vinné. Mezi povinnosti vinaře patří zúrodňování vinice, zavlažování, monitorování a odstraňování

škůdců, sledování růstu rostlin, rozhodnutí kdy sklízet úrodu a řez vinné révy během zimních měsíců. (Wikipedie, 2014)

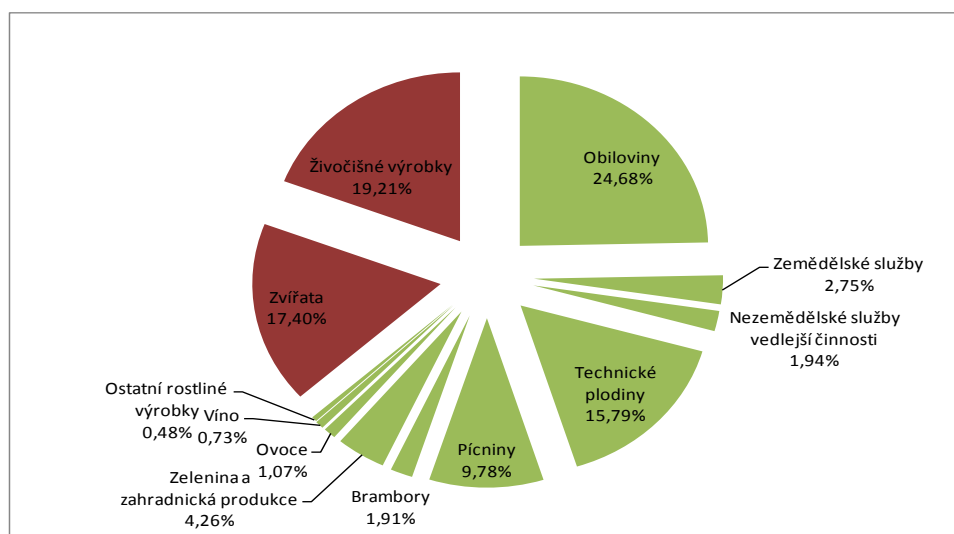
Podle vinařského zákona 321/2004 Sb. je vinařství chápáno jako proces zpracování vinných hroznů, rmutu, hroznového moštu nebo vína. Vše musí být provedeno povolenými technologickými postupy, dále jde o plnění produktu do obalu, označování produktu a jeho uvádění do oběhu. (Zákon 321/2004 Sb., 2004)

Dnešní vinařství je spojením vědy a umění. Výrobce vína musí disponovat nejen velkým objemem znalostí z oblasti pěstování vinné révy, ale zejména chemie a biochemie. Vinařství představuje velmi dynamicky se rozvíjející obor, v němž je potřeba pružně reagovat na nové poznatky z oblasti technologie výroby vína. (Pavloušek, 2011)

1.1 Podíl vinařství na rostlinné produkci

Podíl zemědělství na HDP od roku 1989 stále klesá. Ještě v roce 2000 byl podíl 3 % (včetně lesnictví a rybolovu 4 %), v roce 2013 se podíl pohyboval okolo 2,37 %. Je zřejmé, že s ohledem na limity růstu produktivity práce v zemědělství nelze tento podíl v relativním vyjádření zvyšovat. Na druhé straně by k poklesu tohoto podílu nemělo docházet na základě absolutního útlumu aktivit zemědělských činností. Podíl zemědělství na celkové nezaměstnanosti má rovněž setrvalý pokles z úrovně okolo 5 % na počátku minulé dekády na nynějších cca 2,7 %. Průměrná mzda je na úrovni 77 % národního průměru. (Zahradník, 2012)

Graf 1 Struktura zemědělství v ČR 2013

Zdroj: vlastní zpracování dle Zemědělství 2013

Dle grafu výše, viz obrázek č. 1, lze vidět, že větší podíl na zemědělské produkci má rostlinná výroba. Rostlinná výroba se podílela cca 60 % a živočišná výroba cca 40 %. Víno se v roce 2013 podílelo 0,73 %. Oproti roku 2012 zaznamenalo víno nárůst podílu na zemědělské produkci o 0,09 %. Za nárůstem stojí velmi příznivé počasí oproti roku 2010-2012.

Tabulka 1 Podíl na zemědělské produkci

	1995	2000	2005	2012	2013
Podíl	0,4%	0,6%	0,3%	0,64%	0,73%

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Pomocí tabulky č. 1 je možné pozorovat kolísající podíl vína na zemědělské produkci. V roce 1995 byl podíl okolo 0,4 %, v následujících letech mírně stoupal, ale v roce 2005 se dostal na nejnižší hodnotu 0,3 %. Od té doby podíl výrazně stoupá a v roce 2013 se dostal až na hodnotu 0,73 %.

2. Tradice vinohradnictví a vinařství

V této kapitole budou specifikované druhy tradic v oboru vinohradnictví a vinařství hlavně na území České a Slovenské republiky. Za poslední řádky let se v České a Slovenské republice rozšířily různé svátky vína. Pro mnohé je druhý víkend v listopadu jednoznačně spojený s oslavou mladého Svatomartinského vína. Kdo by si nedal pečenou Svatomartinskou husu s výborným vínem? Nebo svátek růžového vína, který je symbolicky spjatý s oslavou dne zamilovaných na 1. Máje. Po procházce z pražského Petřína mohou lidé zamířit na Svatováclavskou vinici pod Pražským hradem a ochutnat růžová vína s lahodným sýrem. Na dece mezi vinicemi, s výhledem na celou Prahu, s lahodným vínem v ruce, kdo by odolal?

Vinobraní

Nejdůležitějším obdobím a celoročním vyvrcholením vinařovi práce na vinohradě je vinobraní, které bývá v našich zeměpisných šířkách od září do listopadu. Vinařova hlavní pozornost se přesouvá na přeměnu hroznů na víno. (Vinařský fond, 2014)

Slavnosti vinobraní pořádají prakticky všechna větší města s vinařskou tradicí a obliba podzimních slavností mezi lidmi roste. Stále přibývá těch, co si svátky vinobraní mnohdy s velkolepými historickými průvody a bohatým kulturním programem, včetně vystoupení folklorních souborů, divadelních představení, ukázek tradičních řemesel, hudebních vystoupení a dalších lákadel, nenechají za žádnou cenu ujít. (Vinařský fond, 2014)

Hlavním symbolem vinobraní je ovšem degustace vín a mimo jiné tzv. burčáku. Tento mok je jedinečný také tím, že se pije jen ve střední Evropě. Kromě nás a Slovenska jej znají ještě v Rakousku a místy v Německu. Ve Francii, Itálii či dokonce v zámoří netuší, co si pod pojmem burčák představit. Slavnosti vinobraní se konají po celý podzim každý rok. (Vinařský fond, 2014)

Svatomartinské víno

Pojmenování dostalo podle svátku Sv. Martina (11.11), kdy se toto mladé víno smí poprvé uvést na trh. Historie sahá do dob císaře Josefa II., v ten den končila sezónním zemědělským dělníkům, pracujících u sedláků, služba a dostávali „vyúčtování“. Některá vína ve sklepě již byla „čistá“ a bylo zvykem ochutnat novou úrodu, resp. odvedenou práci a posoudit, zda bude kvalitní ročník. Výplata peněz byla spojena s bujarým veselím a hodováním. Tak došlo i na svatomartinskou husu, což bylo ještě umocněno očekáváním Adventu spojeným s předvánočním půstem. (Kratochvil, 2013)

Novodobě se značka Svatomartinské odvíjí její registrací od r. 1995 a od r. 2005 je vlastníkem značky Vinařský fond. Ten také garantuje kvalitu vín a vydává speciální záklopky se znakem sv. Martina na bílém koni. Zákon pak upravuje podmínky výroby a kvalitu těchto vín. Vína pod touto značkou mohou být bílá z odrůd Veltlínské červené rané, Müller Thurgau a Muškát moravský. Z modrých odrůd pak růžové nebo červené víno z odrůdy Modrý Portugal a Svatovavřínecké. Od roku 2013 také rosé nebo klaret z odrůdy Zweigeltrebe. (Kratochvil, 2013)

3. Přírodní podmínky pro pěstování vína v ČR a SR

Zemědělské podmínky v ČR a SR

Česká republika se nachází ve střední Evropě a jejich klimatické podmínky jsou podobné jako v Maďarsku a Rakousku. Podnebí je mírně kontinentální a v porovnání se západní Evropou se vyznačuje sezónností. Teplotní rozdíl mezi zimou a létem je v průměru asi 20°C. Geologický substrát je velmi variabilní. Nacházejí se zde krystalické horniny, vápenec či sopečné horniny. (Slovenské víno, 2014)

Klimatické podmínky v ČR a SR

Roční průměrná teplota je v České a Slovenské republice shodná. Pohybuje se okolo 10°C v nížinách. Nejnižší průměrná teplota je v ČR na Sněžce, kde se pohybuje okolo 0,4°C a v SR na Lomnickém štítu, kde je teplota naměřena okolo -3,7°C. Průměr ročních srážek je v obou zemích stejný. Množství srážek stoupá nejen s nadmořskou výškou, ale i s orientací horských hřebenů. Více srážek je na návětrných stranách, naopak na závětrných stranách a na území za horskými hřebeny srážek ubývá. (Hajduch, 2010)

Průměr ročních srážek se v Česku a na Slovensku pohybuje okolo 510 mm a průměrná roční délka slunečního svitu je okolo 2.200 hodin na území vinařských oblastí obou zemí. Klima je přechodné s příklonem k vnitrozemskému, s občasnými vpády vlhkého atlantického vzduchu nebo i ledového z vnitrozemí. (Czech, 2010)

Vegetační období je poněkud kratší nežli v západní Evropě, ale zato vyniká ve většině let vyšší tepelnou intenzitou letních měsíců, což působí příznivě na zkrácení vegetační fenofáze révy a umožňuje tak i pěstování odrůd s pozdním vyzráváním hroznů, dávajících vysoce jakostní vína. Zrání hroznů probíhá pomaleji, a proto se v nich udrží a koncentruje větší množství a rozmanitost aromatických látek. (Czech, 2010)

Jak je možné pochopit z předchozího textu, Česká a Slovenská republika má stejné klimatické podmínky pro pěstování vinné révy.

4. Historie

4.1 Historie vinohradnictví a vinařství Česká republika

Historie pěstování a výroby vína sahá do počátků historie lidstva. Na našem území dosáhlo velkého rozkvětu za vlády Karla IV., který prosazoval uplatnění zahraničních odrůd i zkušeností s pěstováním a ošetřováním vinné révy a vína. Vinná réva je poměrně náročná na ošetřování a vyžaduje hodně lidské práce, především při pěstování na svazích. Přesto se vinařům daří sklízet kvalitní hrozny i v těžko přístupných místech. (Salač, 2006)

K rozšíření vinic na našem území došlo v období Velkomoravské říše v 9. a 10. století a je spojováno se jmény knížete Bořivoje, kněžny Ludmily a svatého Václava, velké zásluhy mají i mniši v kláštorech. Rozkvět vinařství nastává také za vlády Jiřího z Poděbrad a Vladislava Jagellonského. Postupně se vyvíjí i vinařská legislativa – úřad purkmistra, gruntovní knihy, viniční řád atd. (Lepší víno, 2010)

Třicetiletá válka je obdobím úpadku, po kterém nastává další rozmach, přibrzděný až v 18. století stoupajícím zájmem o obchod a řemesla, rozvojem pivovarnictví, dovozem zahraničních vín a chorobami révy vinné. Mšici zvané révokaz se posléze podařilo zničit vinice v celé Evropě a bylo nutné je přestěpovat na podnože americké révy proti tomuto škůdci odolné. (Lepší víno, 2010)

Dvacáté století přináší vinařský zákon a kolísání velikosti ploch vinic, později snahu o co největší sklizně bez ohledu na kvalitu hroznů a následné doslazování řepným cukrem bez kategorizace vína. Socialistické hospodářství končí s rokem 1989, v roce 1995 vstupuje v platnost nový vinařský zákon, který navazuje na tradici z dob Rakousko-Uherska i na evropské právní prostředí. (Lepší víno, 2010)

4.2 Historie vinohradnictví a vinařství Slovenská republika

Pěstování révy na území dnešního Slovenska má hlubokou tradici. Nejstarší důkazy o výrobě vína, konkrétně v podobě nádoby na víno pochází z 6. století př. n. l. Velkého rozmachu se vinařství na slovenském území dočkalo ve 13. století, téměř výhradně se přitom v tomto regionu vyráběla vína bílá. V 19. století se produkce vín koncentruje do Bratislavy a jejího okolí. (Corner gastro, 2014)

V roce 1825 zde byla dokonce postavena první firma na výrobu šumivých vín mimo území Francie. Na svědomí ho mělo, bublinky milující, vojsko Napoleona. O rok dříve dostává trnavský obchodník s víny prestižní zakázku na dodávku vín pro uherské vojsko. Jeho podnik se prý mohl chlubit unikátním sudem o objemu úctyhodných 114 000 litrů. V 19. století byly slovenské vinice skoro úplně zničeny krutými mrazy, révokazem a také válečnými konflikty. Plocha vinic se začala zvětšovat až na konci 50. - 60. let minulého století. (Corner gastro,2014)

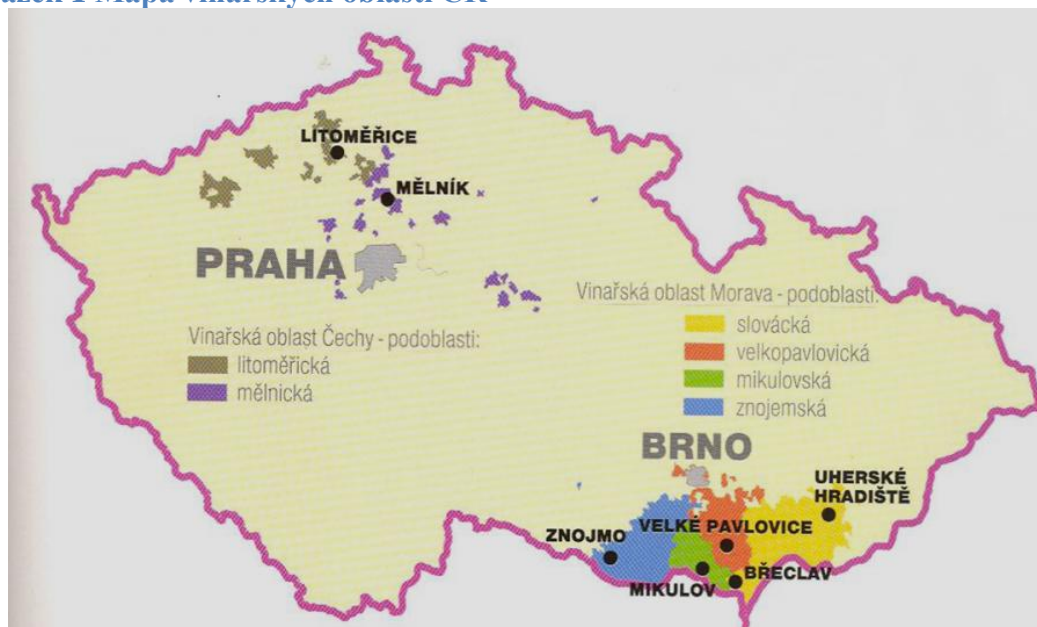
5. Vinařské oblasti

V této kapitole jsou uváděny druhy vinařských oblastí v České a Slovenské republice. Je zde přikládáno i geografické znázornění daných oblastí.

5.1 České oblasti

Níže v obr. č. 1 je přiloženo geografické znázornění oblastí v České republice, které se dělí na vinařskou oblast Čechy a Morava a následující podoblasti.

Obrázek 1 Mapa vinařských oblastí ČR

Zdroj: Vinohradnictví: Vinařské oblasti. *Web2.mendelu* [online]. 2014 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=777

Všeobecné rozdělení oblastí

Česká republika má dvě hlavní vinařské oblasti - Čechy a Moravu. Ty se následně dělí na podoblasti, viz graf č. 2. Největšího rozmachu u nás dosáhly vinice v období před třicetiletou válkou, kdy bylo v Čechách 15 tisíc a na Moravě 20 tisíc hektarů vinic. Dnes je to 19 tisíc hektarů, které jsou vysázeny zejména na Moravě. Kvalita moravských bílých vín je na špičkové světové úrovni, o čemž svědčí i řada významných mezinárodních ocenění. Moravská vína porázejí i takové obry, jako je Francie nebo Německo. Vinaři v České republice slaví velké úspěchy i ve šlechtění vína. (Czech, 2014)

Graf 2 Rozdělení vinařských oblastí ČR

Zdroj: DVORÁK, Ivo. Česká asociace sommeliérů: Atestace sommeliéra. 2012.

5.1.1 Vinařská oblast Morava

Vinařská oblast Morava má výborné předpoklady pro tvorbu bílých vín se zajímavým spektrem vůní a kořenitosti, které doplňuje látková plnost z moravských úrodných půd. Souhru vůní a chuti podtrhují svěží kyseliny povzbuzující k opětovanému doušku harmonického a pro jednotlivé podoblasti Moravy charakteristického vína. Moravská červená vína provázela odjakživa venkovskou stravu a posilňovala vinaře v jejich těžké práci. Chuťový projev nikdy nepostrádal zemitou pravost doprovázeného ovocného charakteru červeného vína. Charakter červených vín se v poslední době mění pod vlivem uplatňování moderní technologie červených vín, která jim dodává více vláčné jemnosti. Líbezná jihomoravská krajina a její jedinečné přírodní podmínky dávají vínům svéráznost, která je hlavním předpokladem pro trvalý zájem o jedinečnost v nepřeberném množství. (Czech, 2014)

5.1.1.1 Znojemská podoblast

Znojemská podoblast je jednou ze čtyř podoblastí vinařské oblasti Morava. Znojensko leží v dešťovém stínu Českomoravské vrchoviny tvořené prahorními útvary, jejichž výběžky daly na mnohých místech, hlavně v severní části, vzniknout kamenitým půdám význačným pro pěstování Ryzlinku rýnského, Veltlínského zeleného a v okolí Dolních Kounic i pro pěstování modrých odrůd, hlavně Frankovky. Město Znojmo bylo vždy význačným vinařským střediskem a dokládá to splet' dlouhých chodeb vinných sklepů přímo pod městem. **Znojensko je hlavně oblastí bílých aromatických vín, kde se kromě Veltlínského zeleného, které je hlavní odrůdou, dobře daří odrůdám Müller Thurgau, Sauvignon, Ryzlink rýnský, Pálava. Význačnou kvalitu docilující i odrůdy Rulandské bílé, Rulandské šedé a Rulandské modré.** (Vinařský fond, 2014)

Podoblast a 90 vinařských obcí s 215 viničními tratěmi patří hlavně bílým odrůdám. Velmi teplé a suché počasí se střídá s občasným ochlazením. Časté je i střídání slunečních dnů a chladných nocí. Půdy jsou sice rozmanité, ale granitoidní podloží se šterko-pískovými sedimenty s lokalitami spraší a jílu dodávají vínům zvláštní minerální charakter. (Kratochvíl, 2013)

5.1.1.2 Mikulovská podoblast

Mikulovskou vinařskou podoblast charakterizují vápencové elevace Pavlovských vrchů. Na jejich úbočích a v širším okolí jsou rozšířené vápenité jíly, písky i mohutné sprašové návěje. Město Mikulov se stalo významným vinařským střediskem díky výborným viničním polohám jak v bezprostřední blízkosti města, tak v mnoha obcích v okolí, z nichž vynikly zejména Valtice ozdobené zámek, v jehož sklepeních se nachází celoročně otevřená degustační expozice naší nejvyšší soutěže vín Salon vín České republiky. Ve Valticích je i naše nejstarší vinařská škola. (Vinařský fond, 2014)

Středobodem krajinné krásce Pálava-poslední výběžek stepí Panonie, vápencových Alp a perla vsazená na okraj lužních lesů Podyjí. Tato chráněná krajinná oblast spolu s Lednicko-valtickým areálem zve k výletům do přírody a k zastavení u dobrého vína v četných vinárnách a soukromých sklepech. **Na vápenitých půdách v okolí Pálavy vyzrává Ryzlink vlašský do význačné jakosti odrůdového vína s nezaměnitelným charakterem zvláštní minerálností, která vynáší nenapodobitelnou souhrou pobízivou strukturu vín této staré odrůdy, která našla svůj pravý domov. Výbornou jakostí tu**

vynikají i Rulandské bílé a Chardonnay. V hlinitějších půdách Dunajovických vrchů se k Ryzlinku vlašskému přidává další odrůda typická pro Mikulovsko-Veltlínské zelené. Na méně vhodných polohách je tu i Müller Thurgau a na Valticku Neuburské a Sylvánské zelené. (Vinařský fond, 2014)

5.1.1.3 Slovácká podoblast

Slovácko leží na jihovýchodě Moravy a má velmi různorodé přírodní podmínky. Na jihu Slovácka to je krajina zvaná Podluží, kde většina vinařských obcí leží v údolnici řeky Moravy, kudy vanou ochlazující severovýchodní větry. Příhodná stanoviště pro vinice jsou na úbočích terénního zlomu nad říčkou Kyjovkou nebo na výše položených rovinatých pozemcích s lehkou půdou. Nízká nadmořská výška a lehká půda stupňující intenzitu letních teplot, takže dosahují vína s výrazným odrůdovým charakterem. (Vinařský fond, 2014)

Hlavně se tu daří Ryzlinku rýnskému, Rulandskému bílému a Rulandskému šedému a pro červená vína Frankovce, Zwigeltrebe a v obci Moravská Nová Ves vyšlechtěné nové modré odrůdě Cabernet Moravia. Severně nad Plužím je členitý, kopcovitý terén s vinicemi výše položenými, kde již není tak patrný vliv teplého jižního proudění v období zrání hroznů a proto tam vznikají vína sice plná, ale se svěžím charakterem, který přinášejí nejen kyseliny, ale i aromatické látky vznikající na počátku zralosti bobulí a které se v nich zachovávají v místním mikroklimatu delší dobu. Leží tu dvě výrazná vinařská centra - Mutěnice s Výzkumnou vinařskou stanicí a Polešovice, kde byla vyšlechtěna naše nejrozšířenější domácí odrůda Muškát moravský a několik stolních odrůd. (Vinařský fond, 2014)

Sortiment odrůd tu je bohatý. Pěstují se nejen běžné odrůdy pro bílá vína, ale i velké plochy odrůd modrých, které tu dávají v některých ročnicích červená vína říznějšího charakteru. **Hlavně se tu daří Ryzlinku rýnskému, Rulandskému bílému, Muškátu moravskému a odrůdě Müller Thurgau.** Nejvýchodnější část Slovácka leží na předhůří Bílých Karpat. Viniční tratě se odlišují od ostatních moravských vinařských podoblastí tím, že tu je mnoho vinic vysázeno na těžkých půdách vzniklých z původních jílu. Jsou to půdy vododržné a réva na nich čerpá výživu i v suchých létech. To dodává vínům pocit vyšší extraktivnosti a chuťové plnosti. Do takových podmínek se dobře hodí všechny burgundské odrůdy a Sylvánské zelené. Tam, kde je půda kamenitá a více

záhřevná, se rodí výborná vína z Ryzlinku rýnského. V Blatnici pod sv. Antonínkem vzniklo známkové víno **Blatnický roháč spojením odrůd Ryzlink rýnský, Rulandské bílé a Sylvánské zelené**. (Vinařský fond, 2014)

5.1.1.4 Velkopavlovická podoblast

V centrální části podoblasti se nacházejí půdy na vápenitých jílech, slínech a pískovcích. Tady kralují hlavně modré odrůdy, které jsou vysazeny na půdách s vysokým obsahem hořčíku. Takové viniční tratě se táhnou od kdysi hlavního střediska oblasti-města Hustopeče, přes Starovičky, Velké Pavlovice, Bořetice, Vrbici a Kobylí do města s největší rozlohou vinic v katastru obce do Velkých Bílovic. (Vinařský fond, 2014)

V severní části, kolem Hrušovan a Žabčí se pěstuje réva na písčitéch půdách, kde se kromě Veltlínského zeleného dobře daří Rulandskému šedému a hlavně aromatickým odrůdám - Tramín červený, Pálava, Muškát Moravský i Müller Thurgau. Jsou tu dobré podmínky pro získávání velmi kvalitních vín, zejména z burgundských odrůd. Po levé straně dálnice se objeví viniční svahy ve Velkých Němčicích a lemují dálnici až do Velkých Bílovic, odkud pokračují na Žižkov. Za hlavní linií viniční tratí leží výše položené vinice různě zvláženého terénu, který býval hlavně doménou odrůdy Neuburské a Müller Thurgau. (Vinařský fond, 2014)

5.1.2 Vinařská oblast Čechy

Vinařská oblast Čechy patří k nejsevernějším výspám evropského vinohradnictví. Praha leží na 50° severní šířky, stejně jako Wiesbaden v Porýní. Největšího rozvoje dosáhlo české vinařství za vlády Rudolfa II., kdy bylo v Čechách kolem 3.500 ha vinic. Tehdy bylo nejvíce vinic v Praze a okolí, v Mělníku, Litoměřicích, Mostě a Lounech. Iniciátorem rozvoje českého vinařství se stal císař Karel IV., který mu dal základ svými nařízeními z roku 1358. V současnosti je nejvíce vinic v okolí Mělníka, Litoměřic a Mostu. Průměrná roční teplota je 8,7°C, průměrné roční srážky činí 547mm. Dá se počítat s tím že 2/3 ročníků bude pro jakost vín příznivých a 1/3 méně příznivých. Území této oblasti osázené vinicemi není souvislé, ale skládá se z jednotlivých přírodních lokalit ležících na chráněných jižních svazích v nižší nadmořské výšce, většinou rozprostřených kolem toků českým řek Vltavy, Labe, Berounky a Ohře. Větší proměnlivost počasí v jednotlivých ročnících vedla odjakživa české vinaře k dlouholetému uchování a zrání vín v sudech. (Czech, 2014)

5.1.2.1 Mělnická podoblast

Vinice kolem Roudnice nad Labem a Mělníku zásobovaly zejména Prahu. V 16. století byla mělnická červená vína velmi ceněna, zejména **Rulandské modré** bylo vyhlášené pro svou lahodnou chuť. Postupem času se začalo s pěstováním **Ryzlinku rýnského a Sylvánského zeleného**. **Dnes se na většině vinic pěstuje Müller Thurgau.** (Czech, 2014)

Mezi hlavní centra podoblasti patří Mělník, který těží z mikroklimatu soutoku Labe s Vltavou a z hlinito-písčitých naplavenin na vápenitých opukách. Dalším regionem je Kutnohorsko a Čáslavsko. Od roku 2009 se zde hodně věnují biodynamické výrobě. Oblast Karlštejna s terasovitými vinicemi a vápenitou půdou je sídlem Výzkumné stanice vinařské (od r. 1920), která se kromě produkce malého množství vína, zabývá hlavně uchováním genofondu révy. (Kratochvíl, 2013)

5.1.2.2 Litoměřická podoblast

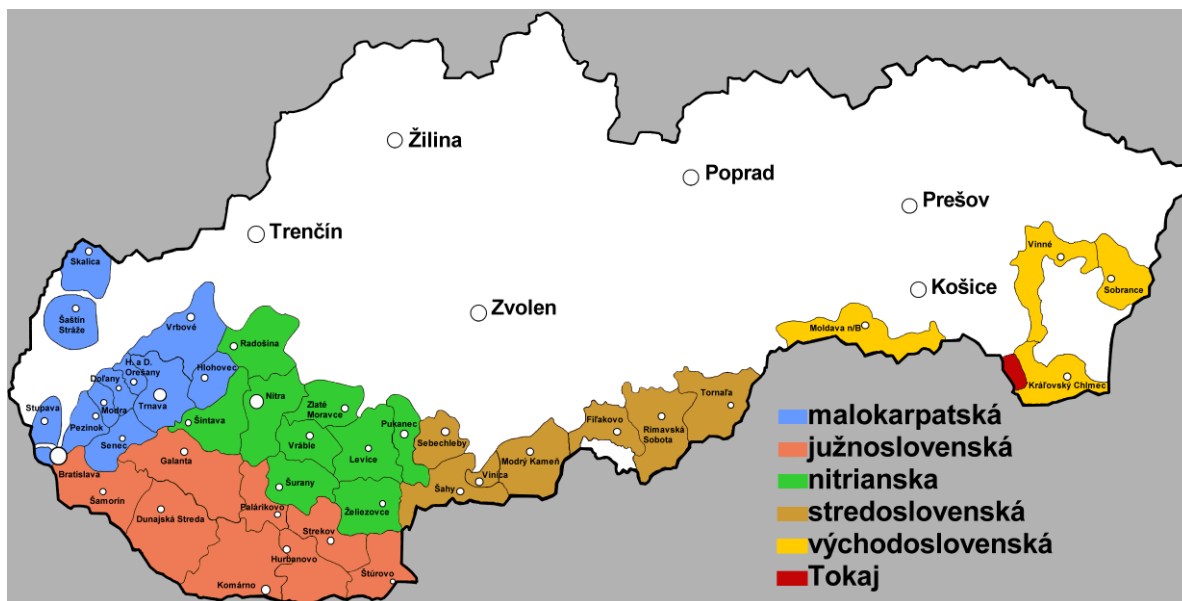
V obchodě s vínem v Praze a okolí byla Litoměřická podoblast vždy největším rivalem Mělníku. Již z roku 1057 se dochovala zmínka o darování vinic i s vinaři kostelu svatého Štěpána v Litoměřicích. Nejznámější jsou asi žernosecké sklepy, které vybudovali cisterciáci. Ti také roku 1251 založili v Žernosekách vinice. Pěstovalo se na nich především **Rulandské bílé a také Ryzlink rýnský.** (Czech, 2014)

Litoměřická podoblast patří asi k nejstarším v Čechách, svědčí o tom darovací listina Spytihněva II. z r. 1057. Dnes v podoblasti hrají prim spíše Žernoseky a Roudnice nad Labem. Zejména dobře strukturovaná bílá vína z vápenitých pískovců, vinic s opukou a sprašemi z Velkých Žernosek a s odrůdami Ryzlinku Rýnského a Müller Thurgau z lokality pod Lovošem patří k těm, kterými se mohou Čechy chlubit. Vína z Lobkowických zámeckých vinných sklepů v Roudnici nad Labem mají osobitý charakter a stálou kvalitu. Jedná se především o vína suchá s minimálním obsahem zbytkového cukru. (Kratochvíl, 2013)

5.2 Slovenské oblasti

Níže v obr. č. 2 je příkládáno geografické znázornění oblastí ve Slovenské republice, které se dělí na vinařské oblasti Malokarpatská, Južnoslovenská, Nitrianska, Stredoslovenská, Východoslovenská, Tokaj.

Obrázek 2 Mapa vinařských oblastí SR

Zdroj: Zoznam vinohradníckych oblastí Slovenska. Wikipedia [online]. 2013 [cit. 2015-01-14]. Dostupné

z:http://sk.wikipedia.org/wiki/Zoznam_vinohradn%C3%ADckych_oblast%C3%AD_Slovenska

Všeobecné rozdělení oblastí

Slovensko je jedna z oblastí, ve kterých se pěstitelům vína daří. Vinařské oblasti na Slovensku mají výborné podmínky pro pěstování toho nejkvalitnějšího vína. V 19. století byly slovenské vinice skoro úplně zničeny krutými mrazy, révo kazem a také válečnými konflikty. Plocha vinic se začala zvětšovat až na konci 50. - 60. let minulého století. Vinice však byly přizpůsobené potřebám mechanizace, užívané v zemědělské velkovýrobě. V současné době má Slovensko cca 18. tis. ha vinic. Z této plochy je asi 500 ha mladých vinic, dále 600 ha stolních odrůd a 300 ha ploch, které jsou extenzivně obdělány. (Corner gastro, 2013)

Slovensko je rozděleno na 5 vinařských oblastí - Malokarpatská, Južnoslovenská, Nitrianská, Tokajská a Východoslovenská. Dále se rozděluje na rajóny a vinařské obce. Největší Malokarpatská oblast má následující rajóny: Skalický, Záhorský, Stupavský, Bratislavský, Penzinocký, Modranský, Dolanský, Orešanský, Senecký, Trnavský, Hlohovecký a Piešťanský. Nejvíce pěstovanými odrůdami v SR je Ryzlink vlašský a Veltlínské zelené (spolu přes 50 %) a z modrých odrůd Frankovka. (Corner gastro, 2013)

Z dalších odrůd pěstují slovenští vinohradníci také Chardonnay, Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc a Merlot. Zvláštnosti jsou Tokajská vína, která vyrábí z odrůd Furmint, Lipovina a Muškát žlutý v určitém poměru. Do moštu nebo mladého vína se přidávají cibéby a podle počtu přidávaných puten (asi 20kg) na jeden gonzský sud (136 l) je pak Tokajský výběr 2-6 putnový. Pokud se ve vinařské sezóně nedosáhne požadované kvality suchých cibéb, pak se vyrábí víno bez přídavku cibéb s názvem Tokajské samorodné. (Corner gastro, 2013)

5.2.1. Malokarpatská oblast

Hrozny pocházející z této oblasti obsahují vysokou cukernatost, vína jsou plná, s intenzivní chutí, s příjemnými kyselinkami, vhodné také k archivaci. Harmonické spojení slunce, pohoří, řeky a výživné půdy, které se zde nachází, vytváří vína co si oblíbíte pro jejich lehkost a upřímnost. (Czech, 2014)

Malokarpatská oblast je nejstarší a druhá nejrozsáhlejší vinařská oblast na Slovensku. Podle vinohradnického registru SR se zde hrozny pěstují na 5 392,2 ha vinic. Oblast je rozdělena na 12 rajonů se 144 vinařskými obcemi. V převážně větrné oblasti s průměrnými srážkami 670 mm je průměrná teplota v době vegetace 16,8° C. Celou oblast můžeme rozdělit na 3 klimatické a hlavně geologické podoblasti. Velká část vinic je na svažitém terénu do 20 % ve výšce 145-260 m n. m. (Kratochvil, 2013)

5.2.2. Južnoslovenská oblast

Južnoslovenská oblast je nejrozsáhlejší pěstební oblast Slovenska s 6 167 ha vinic. Je současně i nejteplejší, s průměrnou teplotou v období vegetace 16,9° C. Půda je zde lehce písčinná až středně těžká, bezskeletová, částečně sprašová. Oblast se rozkládá na rovině severně od Dunaje v průměrné výšce 140 m n. m. a je rozdělena do 8 rajonů se 129 obcemi. (Kratochvil, 2013)

5.2.3. Nitrianská oblasť

Nitrianská oblasť patrí k najväčším z 6 oblastí na Slovensku. Tvorí ji mozaika 9 rajónů spolu s 188 obcami. Oblasť sa táhne od povodí Váhu, přes Zlaté Moravce a Vráble k Levicím a na severu končí u Radošiny. Tak jak je rozmanitá oblasť, tak rozmanité je zde i víno. Produkují se zde vína tichá, šumivá, mladá i vyzrálá, lehoučká i atraktivní, nemnoho voňavá i decentně aromatická. (Kratochvíl, 2013)

5.2.4. Tokajská oblasť

Tokajská oblasť se rozkládá na jihozápadním výběžku Zemplínských vrchů jižně od Třebišova. Název vznikl pravděpodobně ze slovanského stokaj – soutok dvou velkých řek Bodrogu a Tisy, které se zde nacházejí. Je to jednak nejslavnější, ale i nejmenší a nejvíce slunná oblasť na Slovensku. Představuje 1/10 celé Tokaje a zahrnuje 7 obcí. Tato oblasť je jedna z mála (z pěti) oblastí na světě, kde je možné dopěstovat hrozny pro výrobu přírodně sladkých vín. Typická jsou zde teplá a suchá léta a v dobrých letech suché a teplé jaro. Specifické podmínky oblasti zaručují každoročně rozmnožení tolik oceňované ušlechtilé šedé plísňe na hroznech. Vyrábí se zde však i vína odrůdová, suchá. (Kratochvíl, 2013)

5.2.5. Východoslovenská oblasť

Vinohrady (1450 ha) se rozkládají v geologicky pestré oblasti se 4 rajóny a 99 vinařskými obcami od Moldavy nad Bodvou až po hranici s Ukrajinou. Principálně ji lze rozdělit na 2 části, na svahy pohoří Vihorlat a na zvlněný okraj Východoslovenské nížiny. Nejlepší vinohrady se nacházejí na svazích Vihorlatských vrchů v okolí Michalovců a Sobrance, nedaleko Zemplínské Šíravy, kde převládají těžké, jílovo-hlinité půdy s dostatkem aktivního vápna, s průměrem srážek 373 mm a průměrnou teplotou během vegetace 16,6°C. (Kratochvíl, 2013)

Chuť vína z této oblasti je plná a harmonická, připomíná hrozny v plné zralosti, podporované svěžími a elegantními kyselinami. (Slovenská vína, 2014)

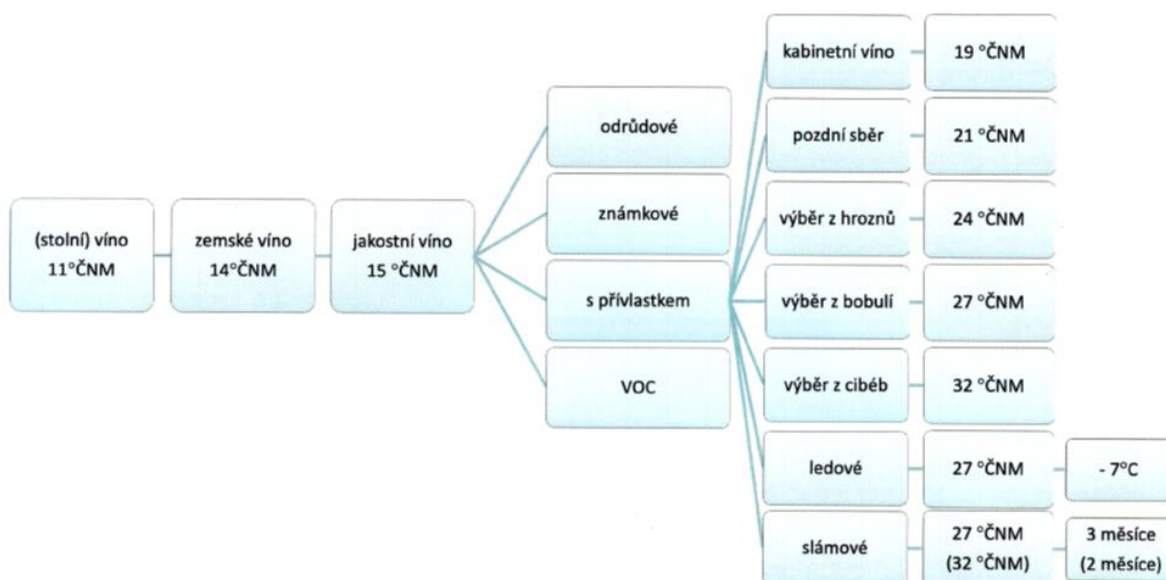
6. Rozdělení vín v ČR a SR

Rozdělení vín v České a Slovenské republice je velmi podobné, avšak v některých faktorech můžeme najít odlišnosti mezi vínem produkovaným v České a Slovenské republice.

6.1 Česká republika

Níže je přikládáno grafické znázornění dělení vín v České republice, viz graf č. 3, které obsahuje hlavní kategorie, kde dominuje stolní víno, zemské víno a jakostní víno.

Graf 3 Kategorie vín ČR

Zdroj: DVORÁK, Ivo. Česká asociace sommelierů: Atestace sommeliera. 2012.

6.1.1 Dle barev

Rozdělení vín dle barev je v obou zemích shodný.

- Bílé víno - vyrobené z bílých nebo červených hroznů révy vinné, popř. i z modrých, ale bez nakvašení - tzv. klaret.
- Růžové víno - vyrobené z modrých hroznů nakvašením nebo ze směsi bílých, modrých a popř. i červených hroznů.
- Červené víno - vyrobené z modrých hroznů nakvašením nebo jejich zpracováním ve speciálních kvasicích tancích za působení zvýšené teploty. (Vinařský fond, 2014)

6.1.2 Stolní vína

Stolní víno se také může označit názvem „zemské víno“, pokud vinné hrozny dosáhly cukernatosti minimálně 14 stupňů normalizovaného moštoměru. Co může etiketa vína dále obsahovat :

Název odrůdy, jestliže zemské víno bylo po odečtení látek, které byly užity ke zvyšování cukernatosti, vyrobeno alespoň z 85 % vinných hroznů, má být tato odrůda uvedena na etiketě a je pro víno rozhodující. Název nejvýše 3 odrůd, jestliže bylo zemské víno, po odečtení množství látek, které byly užity ke zvyšování cukernatosti, vyrobeno výlučně z odrůd, které mají být uvedeny na etiketě a podíl každé odrůdy uvedené na etiketě je nejméně 15 %, se název odrůd uvádí. Zemské víno smí být označeno pouze zeměpisným označením. (Vinařský fond, 2014)

K výrobě zemského vína smí být užity jen vinné hrozny sklizené v zeměpisné jednotce. U stolního vína, s výjimkou zemského vína vyrobeného na území České republiky, nesmí být na etiketě uváděn ročník ani odrůda. (Vinařský fond, 2014)

6.1.3 Jakostní víno

Na výrobu mohou být použity výhradně tuzemské hrozny odrůd zapsaných ve Státní odrůdové knize nebo odrůd povolených v některém ze členských států EU pocházejících z jedné vinařské oblasti. Výroba vína musí proběhnout ve vinařské oblasti, v níž byly hrozny sklizeny. Výnos nesmí překročit nejvyšší povolenou hodnotu – 14 t/ha. Cukernatost hroznů musí dosáhnout min 15°NM. Víno musí splňovat jakostní požadavky a být zaříděno Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí (SZPI). Lze jej doplnit dovětkem:

- Odrůdové – vyrobené z vinných hroznů, rmutu nebo z hroznového moštu nejvýše 3 odrůd vhodných pro výrobu jakostních vín.
- Známkové – vyrobené ze směsi vinných hroznů, rmutu, hroznového moštu nebo smísením jakostních vín. (Vinařský fond, 2014)

Etiketa obsahuje název vinařské oblasti, u jakostního vína odrůdového název odrůdy nebo odrůd, nebo známku u jakostního vína známkového. Na etiketě může být uvedena podoblast, obec, trať a ročník. Povinné je vždy číslo příslušné šarže a evidenční číslo jakostí, které přidělí SZPI. (Vinařský fond, 2014)

Obrázek 3 Etiketa jakostního vína

Zdroj: Vzory etiket vína. Státní zemědělská a potravinářská inspekce [online]. 2008 [cit. 2015-01-14]. Dostupné

z:<http://www.szpi.gov.cz/docDetail.aspx?docid=1006618&docType=ART&nid=11428>

6.1.4 Jakostní víno s přívlastkem

Hrozny musí splňovat všechny požadavky na výrobu vína jakostního. Navíc musí pocházet z jedné vinařské podoblasti a původ hroznů, jejich cukernatost, hmotnost, popř. odrůda nebo směs odrůd musí být ověřena SZPI. Víno s přívlastkem lze označit dovětkem známkové. Povinné je taktéž číslo příslušné šarže a evidenční číslo jakosti, které přidělí SZPI. (Vinařský fond, 2014)

Druhy jednotlivých přívlastků:

- **Kabinetní víno** - 19°NM, Bývají to lehčí, suchá, příjemně pitelná vína.
- **Pozdní sběr** - 21°NM, Bývají to plná, extraktivní, suchá či polosuchá vína. Vína velmi dobře pitelná, zdravá a vyhledávaná pro každou příležitost.
- **Výběr z hroznů** - 24°NM, Bývají to plná, extraktivní vína, s vyšším obsahem alkoholu, někdy s vyšším obsahem zbytkového cukru.
- **Výběr z bobulí** - Vína vyrobená z hroznů, které zrály velmi dlouho na vinici a získaný mošt dosáhl alespoň 27°NM. Bývají to velmi plná, extraktivní, polosladká či sladká vína.

- **Ledové víno** - Vyrábí se lisováním zmrzlých hroznů sklizených při teplotě nejvýše -7°C . Cukernatost musí vykazovat alespoň 27°NM . Hrozny nesmí rozmznout, proto v nich zůstává část vody nevylišovaná v hroznech ve formě ledových krystalů a při lisování se získá koncentrovaný mošt.
- **Slámové víno** - Víno, které vzniklo z hroznů dosoušených po dobu nejméně tří měsíců na slámě či rákosu nebo zavěšených v dobře větraném prostoru. Tím se odpaří část vody a koncentruje se obsah extraktivních látek. Získaný mošt musí vykazovat nejméně 27°NM . Lisování může proběhnout i už po 2 měsících, pokud mošt dosáhne cukernatosti 32°NM .
- **Výběr z cibéb** - Víno vyrobené z vybraných bobulí napadených ušlechtilou plísní nebo z přezrálých bobulí, které dosáhly cukernatosti min. 32°NM . Takto vyzrálé bobule se díky extrémně dlouhé době zrání většinou mění na hrozinky – cibéby. (Vinařský fond, 2014)

6.1.5 Víno originální certifikace (VOC, V. O. C.)

Vína originální certifikace (VOC) jsou specifická tím, že hrozny ze kterých jsou tato vína vyrobena, pocházejí výlučně z vinic ležících ve schválených polohách daného regionu. Vinaři sami vyberou vinařské trati, které jsou pro výrobu VOC nejvhodnější. Tento přísný výběr poloh s originálním půdním složením dává vínům jedinečné vlastnosti. Do systému VOC jsou zařazeny nejtypičtější odrůdy daného vinařského regionu. Vinaři sami si v rámci sdružení vína hodnotí, ověřují původ hroznů a charakter vyráběných vín. (Vinařství VOC, 2013)

Označení vín VOC existuje souběžně s tzv. germánským systémem dělení vín na jakostní, jakostní s přívlástkem atd. Označení VOC je obdobou apelačních systémů užívaných v jiných vinařských zemích, jako je Francie (AOC), Itálie (DOC) či Rakousko (DAC). (Vinařství VOC, 2013)

Co znamená označení VOC?

- Vína z typických odrůd daného vinařského regionu.
- Hrozny pochází pouze z pečlivě vybraných poloh (viničních tratí).
- Ve vínech se odráží terroir – region, odkud hrozny pochází.

- Hodnocení vín provádí sami vinaři (členové příslušného sdružení VOC), kteří rozhodnou, zda to či ono víno splňuje charakter VOC. (Vinařství VOC, 2013)

Co dělá VOC výjimečnými?

Jsou to především specifické přírodní podmínky, unikátní půdní složení a deklarovaný původ hroznů. To vše, podpořené šikovností, péčí a citem místních vinařů, dává vínům VOC osobitý a originální charakter, který se lahev od lahve nemění. Zákazník zejména ocení, že každý rok bude jeho VOC takové, jaké očekával. Vína VOC projevují typické vůně a chutě odrůd pro daný vinařský region. (Vinařství VOC, 2013)

Podmínky

- výrobce musí být členem VOC,
- povoleny jsou pouze určité odrůdy,
- hrozny musí pocházet pouze z registrovaných vinic,
- hrozny musí mít nejméně 19 NM,
- výnos nesmí překročit 2,5 kg na keř,
- sběr hroznů je prováděn pouze ručně,
- vína smí být uzavřena pouze korkovým uzávěrem,
- školení vína nesmí probíhat metodou „barikování“,
- vína nesmí probíhat metodou dlouhodobého zrání na kvasničných kalech,
- jablečno-mléčná fermentace je povolena,
- zbytkový cukr ve víně je povolen do 25g/l,
- obsah alkoholu ve víně je omezen na maximálně 13,9 % objemových,
- vína musí výrazně vykazovat typické senzorycké vlastnosti určité oblasti. (Dvořák, 2012)

Druhy VOC

- VOC Znojmo,
- VOC Mikulov,
- VOC Pálava,

- VOC Modré hory,
- VOC Blatnice. (Dvořák, 2012)

6.1.6 Rozdělení tichých vín podle obsahu zbytkového cukru

Rozdělení tichých vín podle obsahu zbytkového cukru je stejné na Slovensku i v České republice.

Suchá

Víno, které prokvasilo na nízký obsah zbytkového cukru, který smí dosahovat:

- Min. 4 g zbytkového cukru na litr,
- Max. 9 g cukru v litru, pokud rozdíl zbytkového cukru a celkového obsahu kyselin přepočtený na kyselinu vinnou je 2 g nebo méně.

Polosuchá

Jako polosuché víno lze označit víno, které obsahuje:

- Min. 12 g zbytkového cukru na litr,
- Max. 18 g cukru v litru, pokud rozdíl zbytkového cukru a celkového obsahu kyselin přepočtený na kyselinu vinnou je 10 g nebo méně.

Polosladké

Obsah zbytkového cukru ve víně je větší než nejvyšší hodnota stanovená pro vína polosuchá, ale dosahuje nejvýše 45 g na 1 litr.

Sladká

Dle legislativních předpisů se jedná o víno se zbytkovým cukrem ve výši nejméně 45 g na litr. Z pravidla se jedná o vína speciální, určená pro dlouhé zrání. Obsah alkoholu je u našich tichých sladkých vín mnohdy nižší (7-11 %, toto je časté u vín slámových, ledových či bobulových výběrů). (Vinařský fond, 2014)

6.1.7 Šumivá vína

Šumivá vína jsou v České a Slovenské republice shodná.

Šumivé víno se získává prvotním nebo druhotným alkoholovým kvašením hroznového moštu nebo vína. Vína jen v případě, že jde o víno z EU nebo dovezené víno ze třetích zemí uvedených na seznamu Evropských společenství. Při otevření nádoby se šumivé víno vyznačuje unikáním oxidu uhličitého výhradně z kvašení a přetlak způsobený

oxidem uhličitým vykazuje v uzavřené nádobě při 20 °C nejméně 3 bary. (Vinařský fond, 2014)

6.1.8 Perlivé víno

Perlivá vína jsou v České a Slovenské republice shodná.

Produkt, který je vyroben:

- z vína, jakostního vína s. o., nebo z produktů vhodných k získání stolního či jakostního vína s. o., pokud tato vína nebo produkty vykazují celkový obsah alkoholu nejméně 9 % obj,
- vykazuje skutečný obsah alkoholu nejméně 7 % obj,
- v uzavřené nádobě při 20 °C vykazuje přetlak způsobeným endogenním oxidem uhličitým nejméně 1 bar a nejvýše 2,5 baru,
- je plněn do nádob o objemu nejvýše 60 l. (Vinařský fond, 2014)

6.1.8.1 Rozdělení šumivých a perlivých vín dle zbytkového cukru

- "brut nature" - "přírodně tvrdé": méně než 3 g cukru/litr (cukr nebyl dodán),
- "extra brut" - "zvláště tvrdé": 0–8 g cukru/litr,
- "brut" - "tvrdé": obsah cukru nižší než 15 g cukru/litr,
- "extra sec" ("extra dry") - "zvláště suché": 12–20 g cukru/litr,
- "sec" - "suché": 17–35 g cukru/litr,
- "demi-sec" - "polosuché": od 33–50 g cukru/litr,
- "doux" - "sladké": více než 50 g cukru/litr. (Vinařský fond, 2014)

6.2 Slovenská republika

Jak bylo uvedeno v kapitole 6.1, česká vína se dělí na tři hlavní kategorie. Vína stolní, zemské a jakostní. Slovenská vína můžeme také rozdělit do 3 kvalitativních kategorií - víno, víno s chráněným zeměpisným označením, víno s ochranným označením původu. Toto rozdělení je v podstatě stejné, jen názvy jsou v každé zemi uvedeny jinak.

Největší rozdíl v dělení vín mezi Českou a Slovenskou republikou je, že Česká republika obsahuje navíc dělení na Vína originální certifikace (VOC). Na Slovensku toto rozdělení chybí. Jak již bylo zmíněno, vína s přívlastkem se liší názvy a o něco málo větší cukernatostí hroznů.

6.2.1 Víno bez zeměpisného označení

Je to stolní víno nejnižší kategorie a je možné ho uvádět na trh jako hroznový mošt, z kterého bylo vyrobené, dosáhlo nejméně 13 °NM. Víno bez zeměpisného označení se označuje významem „víno“ a je možné ho označovat údaji o původu. (Slovenská vína, 2014)

6.2.2 Chráněné zeměpisné označení (CHZO)

Je to víno průměrné kvality a zvykne se označovat zkratkou CHZO. Víno lze označit jako víno s chráněným zeměpisným označením, pouze pokud se vyrábí výhradně z hroznů vypěstovaných na vinicích na území Slovenské republiky a sklizeň hroznů, výroba vína, jakož i jeho lahvoování proběhlo v Slovenské vinařské oblasti. Kromě těchto podmínek musí splňovat další požadavky podle zákonem stanoveného zvláštního předpisu. V označení vína s chráněným zeměpisným označením lze uvádět tradiční výraz "regionální víno". Zařadují se sem místní specifické a regionální vína. Patří sem například i burčák. (Slovenská vína, 2014)

6.2.3 Chráněné označení původu (CHOP)

Synonymem CHOP je zkratka D.S.C. (Districtus Slovakia Controlatus). Do této kvalitativní kategorie jsou zařazeny jakostní vína a jakostní vína s přívlastkem. Jakostní vína se připravují z hroznů a moštu o cukernatosti 16-17 ° NM. Cukernatost hroznových moštů je možné upravovat řepným cukrem (tzv. Chaptalizace). (Slovenská vína, 2014)

Kvalitativní naší nejvyšší kategorií vín jsou "jakostní vína s přívlastkem". Mohou být bílé, růžové i červené až z hlediska obsahu zbytkového cukru suché, polosuché, polosladké a sladké. Suchost vín závisí na koncentraci kyselin. Zpravidla jsou to vína se zbytkovým cukrem 0-4 g / l. (Na Slovensku to však může být i víno s obsahem cukru 9 g/l případě pokud současně obsahuje sedm promile kyselin) Polosuchá tichá vína obsahují 4-12 g / l zbytkového cukru, polosladké 12-45 g / l a sladké nad 45 g / l zbytkového cukru. (Slovenská vína, 2014)

Existují následující "přívlastková" vína:

Tabulka 2 Přehled kategorií vín v SR

Akostné víno	Závisí na oblasti, 16° NM
Akostné víno s privlastkom:	
Kabinetné	Minimálně 19 °NM
Neskorý zber	Minimálně 21 °NM
Výber z hrozna	Minimálně 23° NM
Bobulový výběr	Minimálně 26 °NM
Hroznienkový výběr	Minimálně 28 °NM
Cibébový výběr	Minimálně 28 °NM, Botrytis cinerea
Ladové	Minimálně 27 °NM, při teplotě -7 C
Slámové	Minimálně 27 °NM, tri mesiace na slame

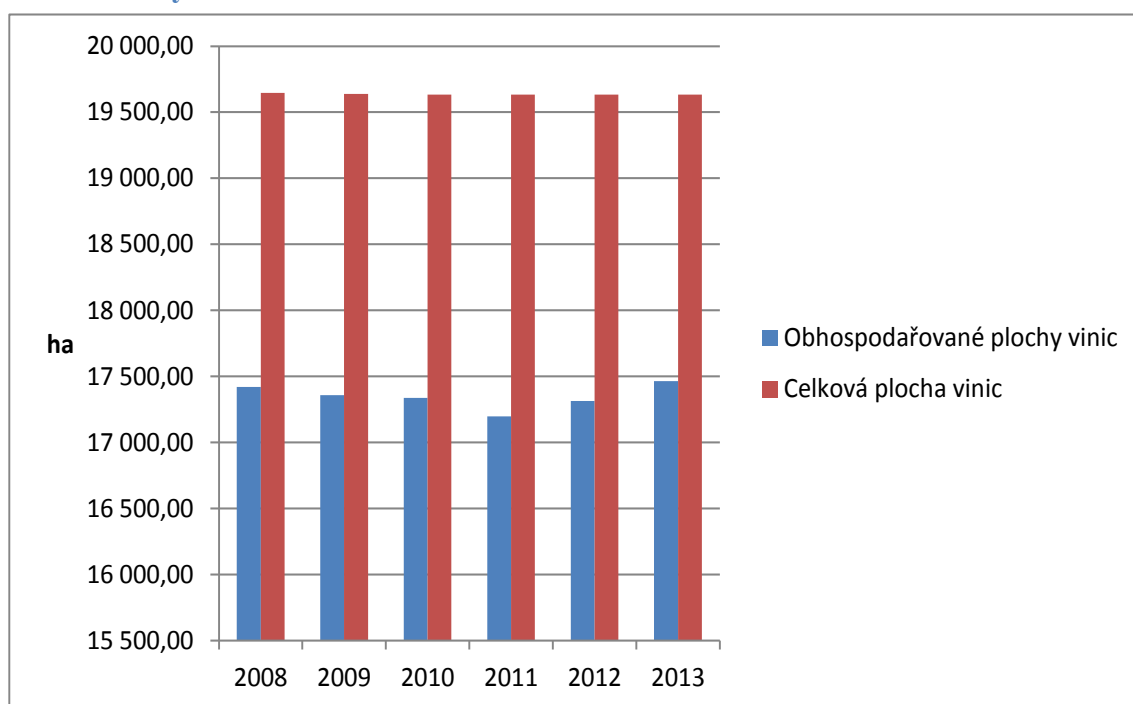
Zdroj: Slovenské víno: Kvalita slovenských vín. Slovak wine [online]. 2015 [cit. 2015-01-15]. Dostupné z:http://www.slovakwines.com/o_vine/rozdelenie/

ANALYTICKÁ ČÁST

7. Plocha vinic

V níže uvedených grafech č. 4 a č. 5 je znázorněn vývoj plochy vinic v ČR a SR v letech 2008 až 2013. V grafu č. 6 je uvedena komparace ČR a SR.

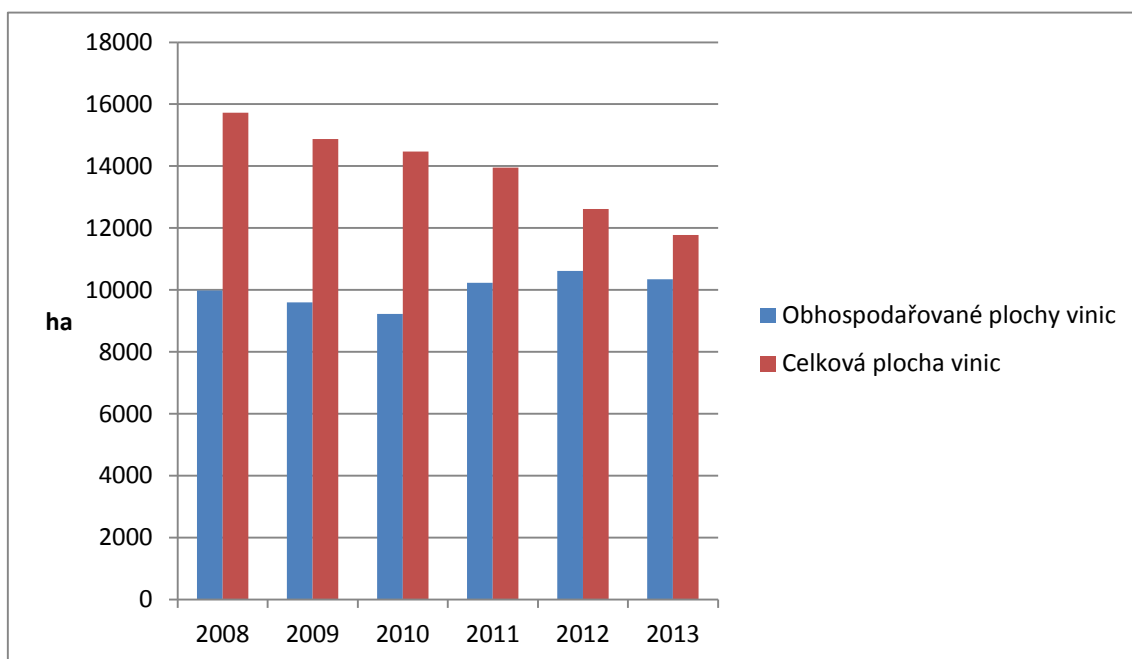
Graf 4 Plochy vinic ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle Výhledové a situační zprávy-Réva vinná a víno

Jak je znázorněno ve výše uvedeném grafu č. 4, celková plocha vinic v ČR se od roku 2008 nijak zvláště nezměnila, protože celkové plochy vinic se pohybují okolo 19 500 ha. Kde je poznat rozdíl, to jsou obhospodařované plochy vinic, což znamená, že jsou osázeny či vyklučeny. Počet obhospodařovaných vinic od roku 2008 do roku 2011 klesal. Bylo to způsobeno především Společnou zemědělskou politikou EU, při níž se upřednostňuje kvalita před kvantitou. Od roku 2012 se plocha obhospodařovaných vinic zvedá průměrně o 150 ha každým rokem. Pomocí výpočtu bazického indexu je dokumentováno, že se obhospodařovaná plocha vinic od roku 2008 do roku 2013 zvýšila jen 0,26 %.

Graf 5 Plochy vinic SR

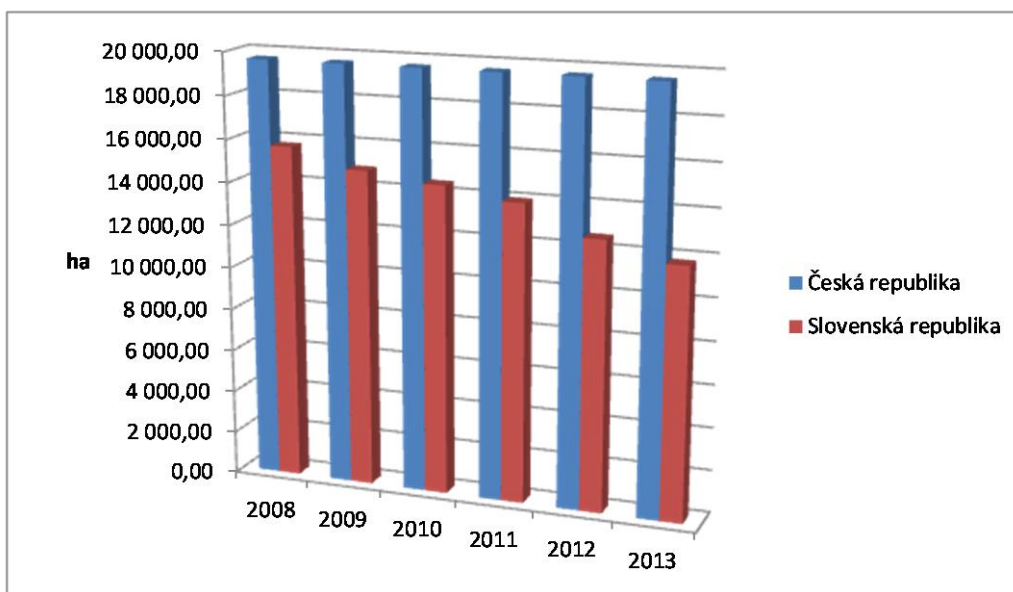

Zdroj: vlastní zpracování dle Situačné a výhľadové správy-Vinič hroznorodý, hroznové víno

Naopak u Slovenské republiky je jiný vývoj, viz graf č. 5. Celková plocha vinic se od roku 2008 do roku 2013 výrazně snižuje. Vínu lze přisuzovat developerům, kteří skupují vysoký podíl plochy vinic, které obvykle leží na velmi lukrativních pozemcích. Následně developeři zahajují výstavbu rodinných domů. V roce 2008 byla plocha celkových vinic více jak 15 500 ha. Postupem let se celková plocha vinic dostala až k hranici okolo 11 500 ha, což je úbytek o 33,5 % dle bazického indexu.

Na rozdíl od celkové plochy, byl zaznamenán nárůst u obhospodařovaných ploch. Od roku 2010 zde začala platit stejná politika jako v ČR, která dává přednost kvalitě na úkor kvantity. Čím více je plodné úrody, tím větší a kvalitnější je produkce vína. V roce 2010 byla obhospodařovaná plocha okolo 9 200 ha a každým rokem stoupá až do současné velikosti 10 200 ha.

Graf 6 Komparace celkové plochy ČR a SR

Zdroj: vlastní zpracování dle Situačné a výhledové správy-Vinič hroznorodý, hroznové víno; Výhledové a situační zprávy-Réva vinná a víno

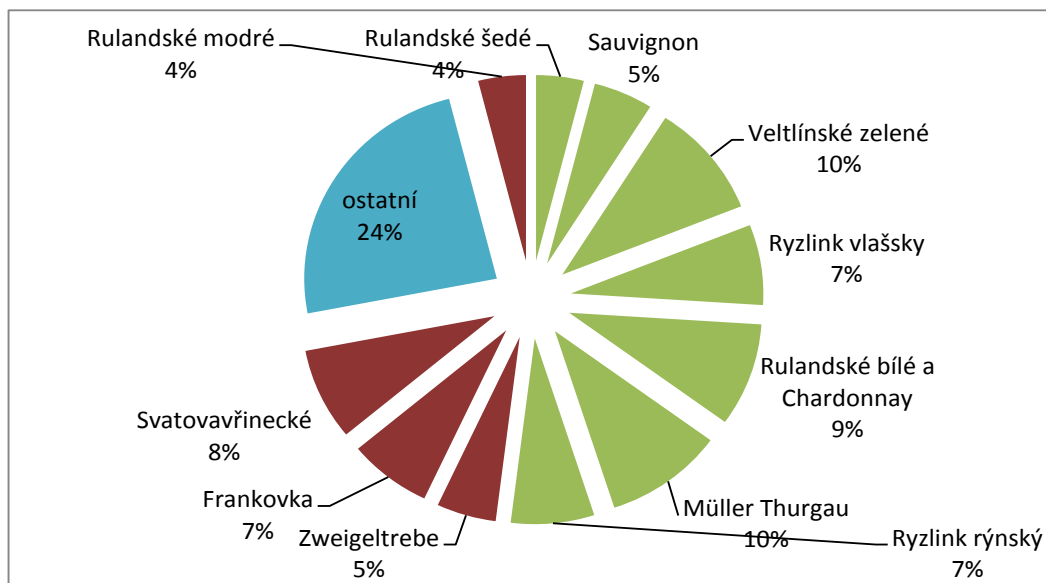
V posledním grafu č. 6 je uvedena komparace obou zemí a jejich celkových ploch vinic. Jak je možno vidět, Česká republika má od roku 2008 cca o 2000 ha plochy více než Slovensko a v roce 2013 až o 6000 ha. V tomto porovnání může připadat rozdíl plochy veliký, ale s přihlédnutím na zemědělskou plochu obou zemí, je rozdíl ploch podprůměrný.

Zemědělská plocha České republiky je 4 264 tis. ha a má okolo 20 tis. ha vinic. Podíl celkové plochy vinic na celkovou zemědělskou plochu je 0,47 %. Naopak Slovenská republika má 2 406 tis. ha zemědělské plochy a má v průměru 14 tis. ha vinic. Podíl celkové plochy na celkovou zemědělskou plochu je 0,58 %. I přes větší celkovou rozlohu vinic v České republice, Slovensko zabírá svými vinicemi o 0,11 % více zemědělské plochy.

8. Odrůdová struktura vinné révy

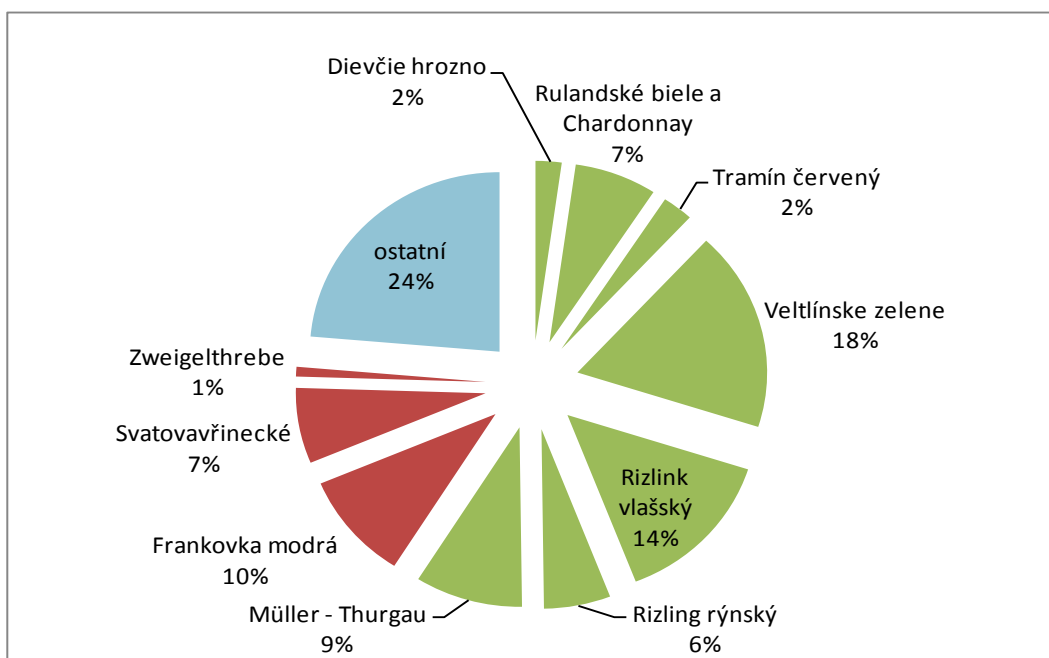
Na základě již porovnaných klimatických a půdních podmínek v České republice a Slovenské republice je zřejmé, že podmínky pro pěstování vinné révy jsou shodné. Ze stejného důvodu ani struktura vinné révy není o moc rozdílná.

Graf 7 Struktura odrůd ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle Výhledové a situační zprávy-Réva vinná a víno

Graf 8 Struktura odrůd SR

Zdroj: vlastní zpracování dle Situačné a výhľadové správy-Vinič hroznorodý, hroznové víno

Ve výše uvedených grafech viz č. 7 a č. 8 je zjištěno, že v obou zemích převažuje pěstování bílých odrůd před modrými odrůdami, pro které se zdejší „terroir“, neboli

geologické podloží a poloha vinice, více hodí. Nejvíce procent zaujímá odrůda Veltlínské zelené. V České republice vládne 18 % a na Slovensku 10 % spolu s Müller-Thurgau.

Velký nárůst začal s příchodem certifikace VOC, při které je odrůda Veltlínské zelené nejvíce využívaná. Odrůda Veltlínské zelené pochází z Rakouska. Je to vyvážené, dobře pitelné víno s medovo-lipovou vůní, s nádechem zelených jablek a hořkých mandlí. (Dvořák, 2012)

Jako další odrůdy, které jsou s podobným množstvím pěstovány, můžeme označit Ryzlink rýnský a Ryzlink vlašský. V České republice, viz graf č. 8, zabírají tyto odrůdy 14 %, zatímco na Slovensku, viz graf č. 7, zabírají až okolo 20 %.

Ryzlink rýnský patří mezi ušlechtilé odrůdy poskytující plná, bohatá vína se svěží kyselinou. Původem je z Německa. Naopak původ Ryzlinku vlašského není znám. Tato odrůda společně s Veltlínským zeleným tvoří základ pro přípravu sektů jak v České republice, tak i na Slovensku. Díky pozdnímu dozrávání se z této odrůdy vyrábějí i ledová vína. (Dvořák, 2012)

V ostatních odrůdách se mírně obě země liší. V České republice se více pěstuje odrůda Sauvignon či Rulandské šedé. Na Slovensku se více pěstují odrůdy Tramín červený, Müller-Thurgau a Dievčie hrozno, které je typické pouze na Slovensku.

V modrých odrůdách se procentuální rozdělení trochu liší, ale struktura odrůd je obdobná. V České republice se nejvíce pěstuje odrůda Svatovavřínecké, které zaujímá 8 % z modrých odrůd. Nejrozšířenější odrůda na Slovensku je Frankovka. V České republice zaujímá druhé místo.

Odrůda Svatovavřínecké pochází z Francie. Je to nejrozšířenější odrůda u nás, která je příbuzná s burgundskými odrůdami. Je charakteristická výraznějšími vůněmi, jako sušené švestky či spálené dřevo. Frankovka pochází z Rakouska a má marmeládové tóny. (Dvořák, 2012)

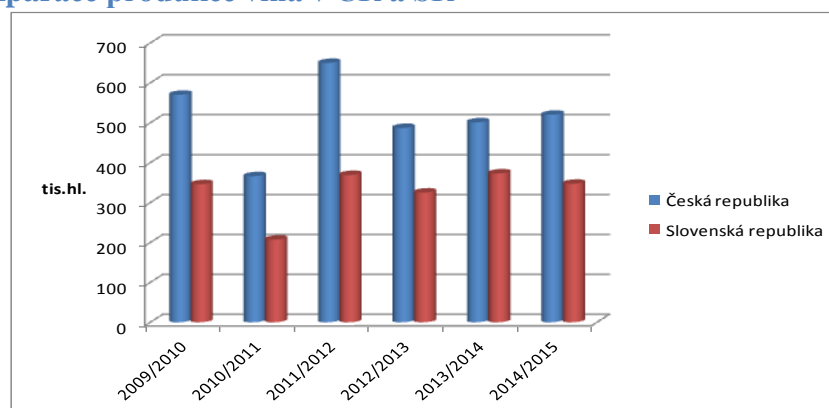
Ostatní odrůdy jako Zweigeltrebe a Rulandské modré jsou ve stejném procentuálním vyjádření. Jak už bylo zmiňováno, modré odrůdy jsou v menšině oproti bílým, více prosperujícím odrůdám. Podmínky pro pěstování modrých odrůd jsou více optimální v zemích, jako je Francie, Jižní Amerika atd.

9. Produkce

Vývoj produkce vína probíhal v obou zemích ve stejném poměru, viz graf č. 9. Pouze v posledním roce 2014/2015 produkce v ČR stoupla, zatímco na Slovensku produkce klesla. Produkce vína je velmi závislá na klimatických podmínkách. Jak je možné vidět v uvedené mapě úhrnu srážek, viz příloha č. 1, rok 2010/2011 byl kritický pro obě země. Právě díky počasí, které v období sucha udeřilo krupobitím, nastal pokles produkce v České republice, až o cca 200 tis. hl. Na Slovensku byl pokles o cca 150 tis. hl. V tomto roce byla produkce v České republice 20,35 hl na 1 ha obhospodařované plochy. Na Slovensku to bylo o něco více, a to 21,68 hl na 1 ha obhospodařované plochy vinic. S přihlédnutím ke kapitole č. 7, má Slovensko menší rozlohu vinic, přesto je schopno vyprodukovat více vína než v Česku.

Naopak v následujícím roce 2011/2012 byly podmínky velmi příznivé a produkce výrazně v obou zemích vzrostla. Tento růst je uveden v grafu níže. Ročník 2011/2012 byl nejlepším za posledních 6 let. V České republice byl nárůst o něco vyšší než na Slovensku. Produkce dosáhla až na 650 tis. hl což je o 150 tis. hl více, než v posledních třech letech. V České republice bylo vyprodukováno 35,81 hl na 1 ha obhospodařené plochy. Na Slovensku o trochu méně, 32,98 hl na 1 ha obhospodařené plochy vinic. Od roku 2011/2012 do roku 2014/2015 má produkce lehce stoupající charakter. Produkce je za poslední tři roky okolo 500 tis. hl ročně. Na Slovensku produkce vzrostla na 370 tis. hl ročně. V posledních třech letech je produkce na Slovensku stabilní. Produkce se pohybuje okolo 350 tis. hl ročně.

Graf 9 Komparace produkce vína v ČR a SR

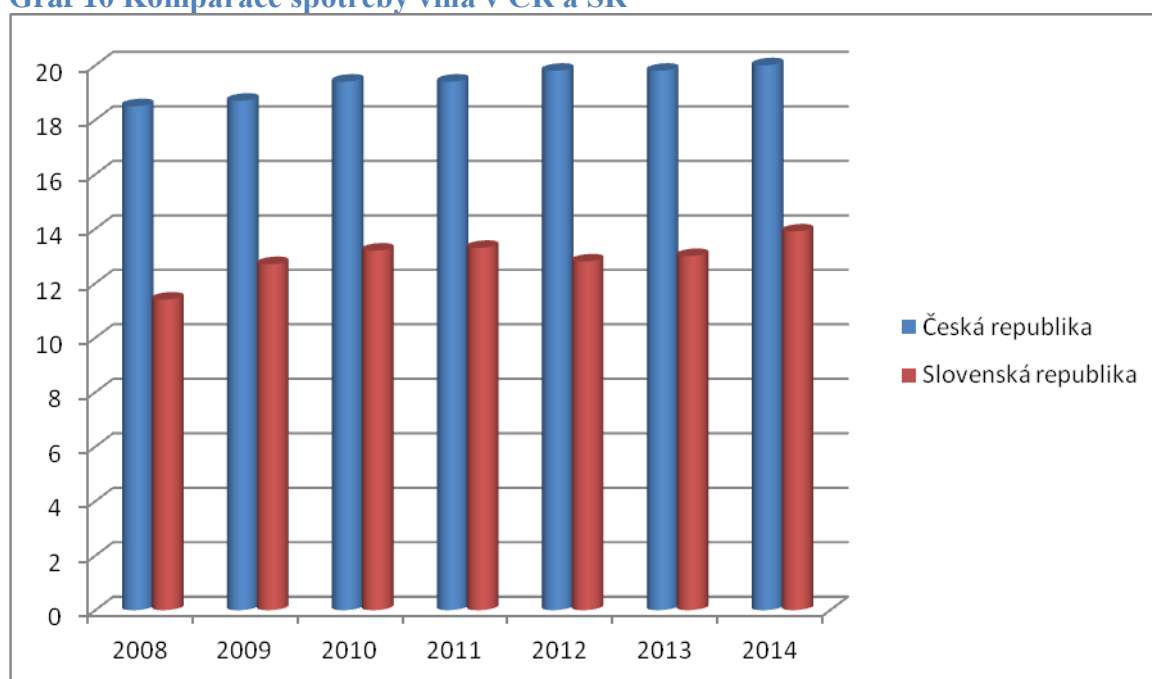

Zdroj: vlastní zpracování dle Situačné a výhledové správy-Vinič hroznorodý, hroznové víno; Výhledové a situační zprávy-Réva vinná a víno

10. Spotřeba

Z grafu č. 10 lze vyčíst, že Česká republika má ve spotřebě stále stoupající charakter. Na rozdíl od Slovenska kde je spotřeba velmi kolísavá. Od roku 2008 se spotřeba České republiky pohybuje nad 18,5 l/os. Každým rokem spotřeba stoupá a v minulém roce 2014 dosáhla až hranice 20 l/osobu. Zatímco Slovensko má poměrně nižší spotřebu. Od roku 2008, kdy byla spotřeba 11,4 l/os, stoupala spotřeba až do roku 2011. V tomto roce se spotřeba dostala až na 13,3 l/os což je posun téměř o 2 l/os za tři roky. Dle bazického indexu spotřeba v České republice od roku 2008 stoupla o 0,9 2%. Na Slovensku spotřeba stoupla o 0,82 % od roku 2008.

Graf 10 Komparace spotřeby vína v ČR a SR

Zdroj: vlastní zpracování dle Situačné a výhledové správy-Vinič hroznorodý, hroznové víno; Výhledové a situační zprávy-Réva vinná a víno

V budoucnu lze očekávat další růst spotřeby. Ještě v roce 1933 činila spotřeba jen 12 l/os. Přesto Česko i Slovensko nadále zaostává za Evropou, kde se průměr pohybuje od 25 do 30 litrů na osobu za rok. Přesto stále v České republice vládne české pivo, jako nejoblíbenější nápoj. (Králíček, 2010)

11. Odbytové ceny

V této kapitole budou komparovány odbytové ceny vína v České a Slovenské republice. Níže přiložená tabulka č. 3 zobrazuje odbytové ceny vína v ČR a SR.

Tabulka 3 Odbytové ceny ČR a SR

Víno	Odbytové ceny vína SR	Odbytové ceny vína ČR
Leden 2014	Průměr Kč/l	Průměr Kč/l
Víno bílé bez zeměpisného označení-lahvové - sudové	30 17,9	35,3 29,5
Víno červené bez zeměpisného označení-lahvové - sudové	31,11 24,5	40,3 28,9
Víno s chráněným zem. označením- lahvové (jakostní) -sudové	45,7 24,2	63,4 34,2
Víno s chráněným zem. označením – lahvové (jakostní) - sudové	46,25 25,6	66,6 32,4
Jakostní víno s přívlastkem – lahvové	142,35	88,9

Zdroj: vlastní zpracování dle Agrárne trhové informácie Slovenska

Z tabulky lze vyčíst, že lahvová bílá i červená vína bez zeměpisného označení se v obou zemích prodávají okolo 32 Kč/l, zatímco u sudového vína se cena liší. Cena u bílého vína na Slovensku se pohybuje okolo 17,9 Kč/l, avšak v Česku se prodává o 11,6 Kč/l dražší. Na Slovensku je u červeného vína cena vyšší okolo 24,5/l. V Česku se prodává za podobnou cenu 28,9Kč/l. Vyšší cena je jeden z důvodů, proč bylo červeného sudového vína prodáno méně. Jak již bylo zmíněno v teoretické části, víno bez zeměpisného označení patří k nejnižším kategoriím vína. Nejdražší víno je víno s přívlastkem, což je logické s ohledem na práci, která je s tímto vínem spojena. Na Slovensku se víno prodává za 142,35 Kč/l. Což je daleko dražší než v Česku. V České republice se přívlastkové víno prodává za 88,9 Kč/l. Rozdíl mezi cenami je 53,45 Kč. Jakostní lahvová vína se v České republice prodávají za cca 65 Kč/l. Vína s chráněným zeměpisným označením se v Slovenské republice prodávají za cca 45,95 Kč/l, což je o cca 19 Kč/l levnější.

Tabulka 4 Prodané množství ČR a SR

Víno	Prodané množství SR	Prodané množství ČR
Leden 2014	Průměr	Průměr
	hl	Hl
Víno bíle -lahvové	8 334,79	446
- sudové	10 465,29	53
Víno červené-lahvové	7 006,01	309
- sudové	1 652,74	44
Víno jakostní bílé – lahvové	81,8	6 481
- sudové	381,68	394
Víno jakostní červené – lahvové	58,85	3 581
- sudové	184	281
Jakostní víno s přívlastkem	1 429	2 019

Zdroj: vlastní zpracování dle Agrárne trhové informácie Slovenska

Tabulka č. 3 a č. 4 znázorňuje zajímavou komparaci prodaného množství v České a Slovenské republice. V České republice převažuje nákup vína v lahvích. V Slovenské republice je to přesně naopak. Větší prodej vína je zde v sudech. Víno bílé ze Slovenska a bílé víno z Česka jsou nejnižší kategorií vína. Přesto se na Slovensku prodává nejvíce. Naopak v Česku je prodej toho vína nejnižší. Přesně stejná situace je u přívlastkového vína, jen se obě země prohodily. Na Slovensku je prodej nejnižší a pohybuje se v rozhraní od 618 hl do 810 hl. V Česku je prodej daleko vyšší a je na hranici 2019 hl. Jakostní víno v České republice je shodné jako víno s chráněným zeměpisným označením. U obou zemí je prodané množství těchto vín na druhém místě. Pohybuje se v rozmezí 3500-6500 hl za rok 2013.

12. Trh s vínem

V předešlých kapitolách bylo zmíněno, že produkce vína je závislá na počasí a přírodních podmínkách. Toto pravidlo se projevuje i na trhu s vínem. Díky počasí se trh může dostat do nečekaných výkyvů z rovnováhy. Například v roce 2010 byla produkce extrémně nízká, čímž musel utrpět i trh s vínem. Samozřejmě počasí není jediným faktorem ovlivňující konečnou ekonomickou situaci na trhu s vínem. Je k tomu potřeba dostatek plochy vinic, struktura odrůd a bilance dovozu a vývozu vína. Po vstupu České a Slovenské republiky do EU nabral význam slova „dovoz“ jiný význam, a to dovoz ze třetích zemí. Obchod mezi EU je nazýván „intrakomunitární“ obchod s vínem.

12. 1. Dovoz vína

V níže přiložené tabulce č. 5 je zobrazen dovoz v České a Slovenské republice v hl a v tis. Kč.

Tabulka 5 Dovoz vína v ČR a SR

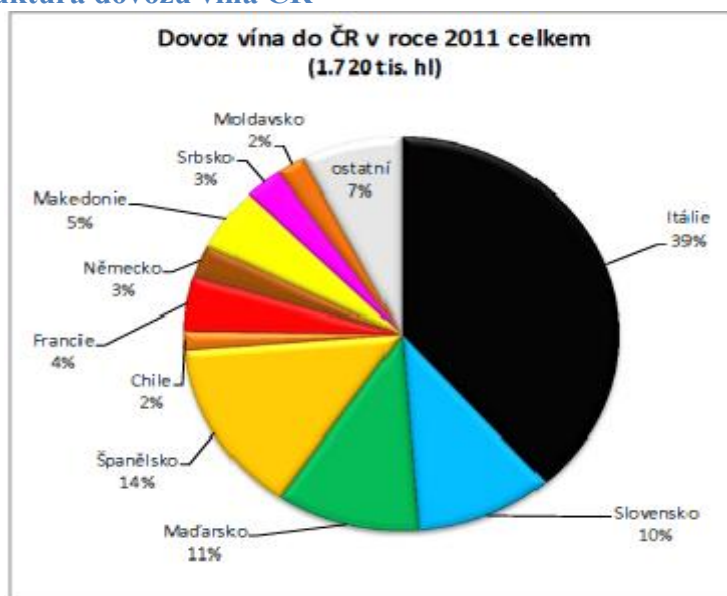
Kalendářní rok	ČR		SR		Dovoz z EU do ČR	Dovoz ze SR do ČR
	Celkem hl	ČR tis. Kč	Celkem hl	SR	%	%
2011	1 588 951	3 401 280	662 804		91,87 %	11 %
2012	993 023	2 859 719	565 716		29,29 %	10 %
2013	812 198	2 856 216	688 896		99,50 %	17 %

Zdroj: vlastní zpracování dle Situačné a výhľadové správy-Vinič hroznorodý, hroznové víno; Výhľadové a situační zprávy-Réva vinná a víno

Od roku 2011 dovoz vína do České republiky klesal. V roce 2011 bylo přivezeno až 1 588 951 hl vína. Největší dovoz je ze zemí EU, odkud bylo přivezeno 91,87 %. Celkem v roce 2011 bylo přivezeno víno za 3 401 280 tis. Kč. V roce 2012 byl pokles dovozu až cca o 600 000 hl menší. Tento veliký rozdíl je způsoben, extrémně nízkou produkcí v roce 2010/2011, tudíž byla potřeba dovážet více vína. V roce 2013 dovoz stále klesal. Naopak dovoz vín ze Slovenska se zvýšil na 17 % oproti minulému roku, kdy bylo dováženo jen 10 %. Vína na Slovensku zdražila, protože v roce 2011 se dovezlo 175 955 hl za 281 892 tis. Kč, zatímco v roce 2013 se dovezlo 138 451 hl za 322 244 tis. Kč. I když se přivezlo o 37 504 hl méně, zaplatilo se o 40 532 tis. Kč více.

Informace za kolik bylo prodáno víno, nebyly pro Slovensko dostupné. V roce 2010 byl dovoz vína na Slovensko na nejnižší hranici za posledních 5 let. Naopak následující rok 2011 byl dovoz, již z uvedených klimatických podmínek, vyšší. Dovoz stoupl o 333 051 hl na hranici 662 804 hl dovezeného vína. O tohoto roku až do 2013 dovoz klesal i stoupal. V roce 2013/2014 se dovoz vína dostal na 688 896 hl.

Obrázek 4 Struktura dovozu vína ČR

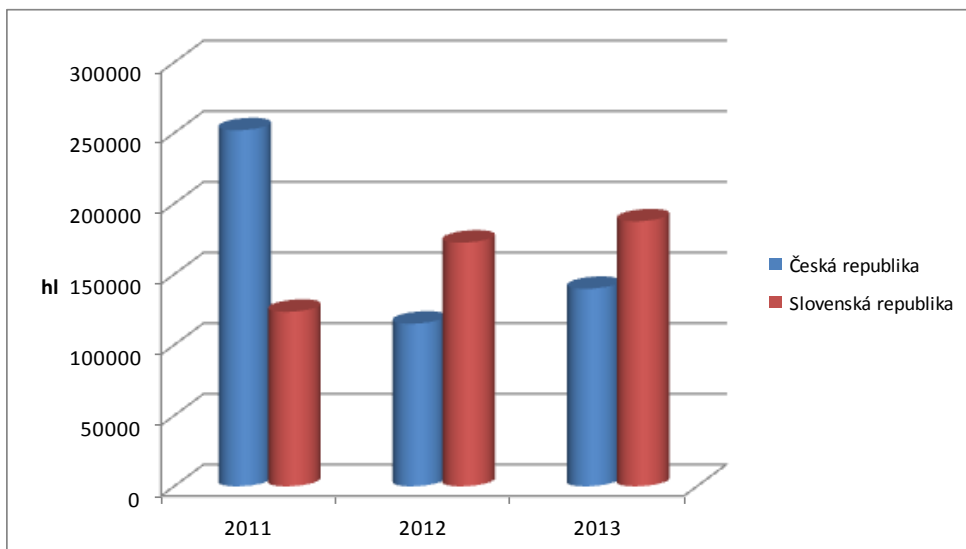
Zdroj: SEDLO, Ing. Jiří. SVAZ VINARŮ ČR. *Zahraniční obchod s vínem České republiky*. 2012.

Struktura dovozu vína je v obou zemích podobná. V obchodování s vínem nad 2 l se nejvíce vína dováží z Itálie. V Česku i na Slovensku se Itálie pohybuje okolo 40 %. Další dovoz probíhá ze zemí Španělska 14 % a Maďarska 11%. Další země jsou Francie, Makedonie, Německo, Srbsko či Chile. Vše se pohybuje okolo 5 % a méně. Navzájem si Česká a Slovenská republika dováží okolo 10 %. (Ministerstvo zemědělství, 2014, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, 2014)

12. 2 Vývoz vína

V grafu č. 12 je znázorněn vývoz vína v České a Slovenské republice. V roce 2011 byl vývoz vína mezi Českou a Slovenskou republikou nejvíce rozdílný. V Česku se vyvezlo až 251 992 hl vína. Byl to největší počet za posledních 5 let. Vývoz byl extrémně vysoký, kvůli vyšší produkci vína, oproti kritickému roku 2010. Naopak na Slovensku byl vývoz v roce 2011 nejnižší. Vyvezlo se jen 123 526 hl vína. Rozdíl mezi vývozem v roce 2011 v obou zemích byl 128 466 hl, tj. více než vývoz vína v tomto roce na Slovensku. V následujících letech byl v České republice zaznamenán strmý pád. Vývoz vína z Česka se propadl až na 115 127 hl. To je rozdíl o 118 % dle bazického indexu. Naopak na Slovensku vývoz stoupal. Oproti minulému roku 2011 vyvezlo o 48 960 hl vína více. Od tohoto roku vývoz v obou zemích stoupá cca o 20 000 hl ročně.

Graf 11 Komparace vývozu vína v ČR a SR

Zdroj: vlastní zpracování dle Situačné a výhľadové správy-Vinič hroznorodý, hroznové víno; Výhledové a situační zprávy-Réva vinná a víno

Celková finanční hodnota vývozu v České republice v roce 2014 se pohybuje okolo 513 mil. Kč za 140 tis. hl vína. Vývoz vína z České republiky směřuje nejvíce do Slovenské republiky. Tam putovalo víno za 357 mil. Kč. Vzájemné obchodní vztahy se Slovenskem v komoditě vína trvale narůstají. Navzájem si víno, po vstupu do EU, dovážejí více, než tam vyváželi. Po Slovenské republice, která zaujímá cca 70% odběru vína, zaujímá druhé místo Polsko. Například v roce 2011 se do Polska dovezlo 13,5 tis. hl za 41mil. Kč (prakticky vše šumivé víno) a do Nizozemska se vyvezlo 27 hl za 462 tis. Kč. (Sedlo, 2012)

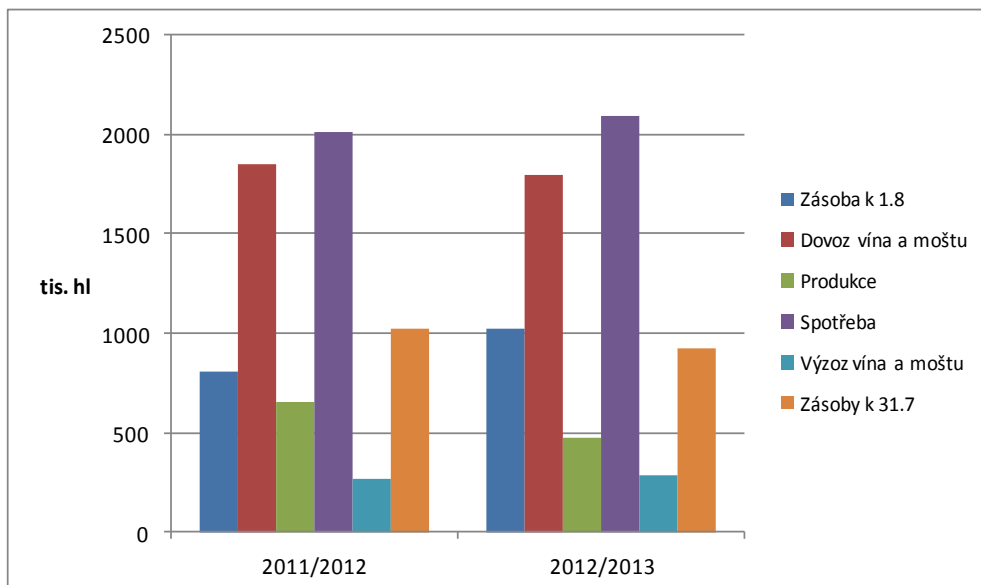
Ze Slovenska se z cca 98 % vyváží do Česka. Jde především o vína do a nad 2 litry. U šumivého vína, Česká republika zaujímá 70% a ostatních 30% putuje do Polska. Vermut je vyvážen do Česka z cca 65 % a z 14 % na Ukrajinu. Přesto stále největšího odběratele na Slovensku, zastupuje Česká republika. (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, 2014)

12. 3 Bilance

Jak je z předešlých grafů zřejmé, v České i Slovenské republice převažuje dovoz nad vývozem. České ani slovenské vinice nejsou schopny uspokojit tak vysokou poptávku po víně. V roce 2012/2013 bylo do České republiky dovezeno 1800 tis. hl vína,

viz graf č. 13, zatímco produkce vína v Česku byla jen 470 tis. hl. Rozdíl mezi dovozem a produkcí tedy činí 1330 tis. hl.

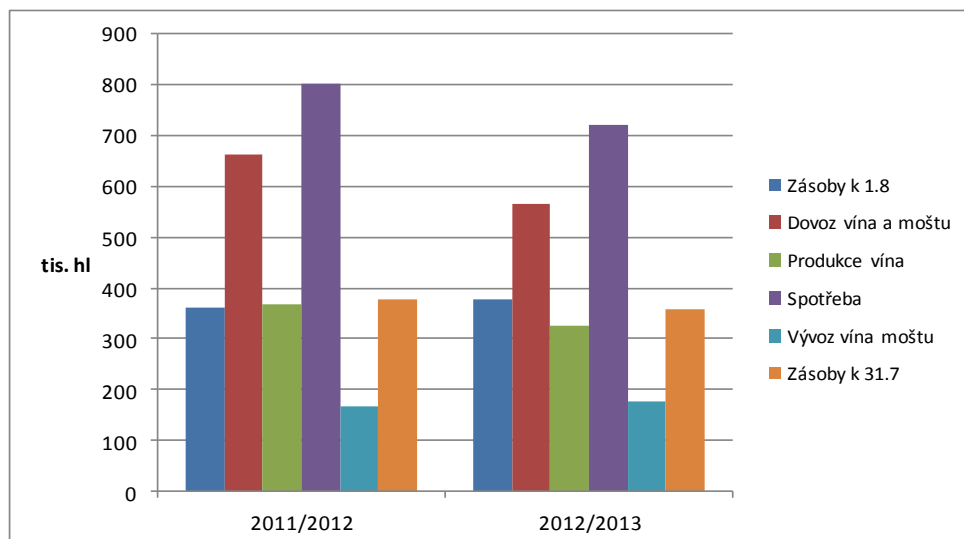
Graf 12 Bilance vína ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle Výhledové a situační zprávy-Réva vinná a víno

Spotřeba v letech 2012/2013 oproti minulému období vzrostla cca o 100 tis. hl. Zásoba v období 2011/2012 vzrostla za celý rok o 220 tis. hl. V roce 2012/2013 naopak klesla o 100 tis. hl. Kvůli nedostatku produkce muselo být čerpáno právě ze zásob

Graf 13 Bilance vína SR

Zdroj: vlastní zpracování dle Situačné a výhľadové správy-Vinič hroznorodý, hroznové víno

Rozdíl mezi dovozem a produkcí vína v SR není tak vysoký jako v České republice. Rozdíl je okolo 270 tis. hl, což je o 1000 tis. hl. méně než v ČR, viz graf č. 14. U Slovenské republiky si lze povšimnout, že se spotřeba snížila oproti České republice, kde spotřeba naopak stoupla. Dovoz vína výrazně klesl o 100 tis. hl. Vývoz vína se oproti roku 2011/2012 lehce zvedl o 10 tis. hl. Zásoby zůstaly bez výrazných změn. Jinak všechna ostatní kritéria se pohybovala ve stejném poměru u obou zemí.

13. Dotační politika

Dotační politiku lze rozdělit na dvě skupiny. Dotace z Evropské unie nebo dotace od státu. Hlavní české státní dotace, které podporují vinařství a vinohradnictví, zaopatřuje Ministerstvo zemědělství, které samozřejmě zprostředkovává i dotace z EU. Vyplácení dotací z EU v České republice zabezpečuje Státní zemědělský intervenční fond a ve Slovenské republice je zabezpečuje Pôdohospodárska platobná agentúra.

Velmi důležitou institucí v České republice, která podporuje vinaře, je Vinařský fond. Podporuje marketing vína, prodej produktů a ochranu označování vína podle zeměpisného původu, informuje veřejnost o vinohradnictví a vinařství a o dalších významných skutečnostech souvisejících s vinohradnictvím a vinařstvím, podporuje uchování a rozvoj vinohradnictví a vinařství jako významné součásti evropského kulturního dědictví, dále podporuje rozvoj turistiky v oblasti vinohradnictví a vinařství. Vinařský fond vydal v roce 2013 na propagaci prostředky ve výši zhruba 61 mil. Kč. Největší částku zaujímal komunikační kampaň za 30,5 mil. Kč. Příjmy vinařského fondu jsou tvořeny odvody za víno poprvé uvedeného do oběhu (0,50 Kč z litru), odvody z plochy vinic (350 Kč/ha), penále a další. V roce 2013 tvořili celkové příjmy cca 72 mil. Kč. (Ministerstvo zemědělství, 2013)

Slovenská republika čerpá peníze především z Evropské unie, která se řídí na základě nařízení o Společné organizaci trhu. Tato organizace rozdělila dotace mezi 11 oblastí v oboru vinohradnictví a vinařství. V České republice jsou podporované dvě následující oblasti: Restrukturalizace a přeměna vinic a Investice. Naopak na Slovensku je podporováno více oblastí, celkem čtyři. Jsou to následující oblasti: Propagace na trzích třetích zemí, Pojištění úrody a dvě shodné oblasti jako v ČR, Restrukturalizace a přeměna

vinic a Investice. Nejdříve budou jen okrajově přiblíženy dvě oblasti, které má Slovensko navíc.

Za prvé, Propagace na trzích třetích zemí. Cílem podpory je zvýšení informovanosti na trzích třetích zemí o kvalitě slovenských vín, prezentace a propagace slovenských vín a zvýšení vývozu slovenských vín. Opatření propagace zajišťuje účast na veletrzích nebo výstavách, průzkumy nových trhů a dále navázání vztahů s veřejností formou reklamy. Výška podpory může být max. 50 % opravených nákladů na realizaci propagace. Ve finančním roce 2013/2014 byla vyplacena podpora ve výši 8 070,72 €. Další oblastí podporovanou na Slovensku je Pojištění úrody. Cílem je podporovat zodpovědný přístup ke krizovým situacím výrobců a zvýšit ochranu pěstovatelů ze ztráty v důsledku různých katastrof (pozn. autorky: tuto podporu v České republice zajišťuje PGRLF). Výška podpory je 80 % uhrazeného ročního pojištění v případě pojištění proti ztrátám způsobeným přírodními katastrofami, 50 % uhrazeného ročního pojištění v případě pojištění proti chorobám vinné révy, zamoření škůdci, atd. Ve finančním roce 2013/2014 byla vyplacena podpora ve výši 124 467,92 €. (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, 2014)

Pro komparaci dotací z EU byly vybrány dvě odvětví, které spojují obě země. Prvním je Restrukturalizace a přeměna vinic. Cílem podpory je zvýšit konkurenceschopnost výrobců vína, přizpůsobování produkce trhovým podmínkám a zkvalitnění vinohradnické a vinařské výroby. Mezi opatření restrukturalizace patří například: změna odrůdové skladby vinohradu za účelem výsadby vysoko kvalitních odrůd a odrůd tradičních pro daný region, nebo přesun vinohradu na kvalitnější plochy a svahy. Žadateli bude vyplaceno 50 % oprávněných věcných nákladů předložených v podobě účetních dokladů. Druhým odvětvím jsou Investice. Cílem podpory je zvýšit kvalitu vína a odbyt výrobků. Mezi opatření investic patří: investice na nová zařízení pro výrobu vinařských produktů jako dřevěné sudy, speciální kvasná nádoba pro výrobu červeného vína, nebo cross-flow filtr na víno. Výše podpory je 40 % oprávněných nákladů. V tabulce č. 6 lze porovnat dotace v letech 2010-2013. Výše dotací na Slovensku byla uvedena v eurech a byla přepočítána dle průměrného kurzu za určitý rok. (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, 2014)

Tabulka 6 Dotace z EU v ČR a SR

Dotace EU	Restrukturalizace ČR	Restrukturalizace SR	Investice ČR	Investice SR
2010/2011	72 028 544 Kč	92 955 080 Kč	32 827 440 Kč	6 884 080 Kč
2011/2012	74 482 346 Kč	108 290 901 Kč	54 926 175 Kč	15 588 660 Kč
2012/2013	78 790 875 Kč	104 467 428 Kč	50 659 372 Kč	19 480 500 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Situačné a výhľadové správy-Vinič hroznorodý, hroznové víno; Výhľadové a situační zprávy-Réva vinná a víno

Jak je zdokumentováno v tabulce č. 6, Slovenská republika dostala na Restrukturalizaci a přeměnu vinic více dotací. U obou zemí mají dotace stoupající tendenci. V roce 2012/2013 dostalo Slovensko 104 467 428 Kč, zatímco Česko dostalo 78 790 875 Kč. Rozdíl mezi dotacemi obou zemí za rok 2012/2013 tedy činí 25 676 553 Kč. U Investic můžeme pozorovat vysoký nárůst od roku 2010/2011, kdy obě země dostávaly polovinu dotací, než kolik dostaly v následujících letech. Jak je vidět, Česká republika oproti Slovenské republice dovede čerpat o více jak trojnásobek dotací v odvětví Investic. V roce 2010/2011 Slovensko dostalo 6 884 080 Kč, zatímco Česko dostalo až 32 827 440 Kč. V následujících letech na Slovensku dotace stoupaly, zatímco v Česku, v minulém vinařském roce, dotace mírně klesly.

Neposlední institucí, která zajišťuje rozdělování podpůrných prostředků v ČR, je **Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)**. V rámci podpory jsou pro sektor vinohradnictví a vinařství relevantní následující programy. Tyto programy nejsou specializované na vinařství, ale na zemědělství jako celek. Prvním, je Program **ZEMĚDĚLEC**, který investuje především do strojního zařízení, vybavení či technologických celků. Další je program **ZEMĚDĚLSKÉ POJIŠTĚNÍ**, který se snaží docílit vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám. Posledním programem v rámci PGRLF je program **PODPORA NÁKUPU PŮDY**. Podpora je určena pro zemědělské podnikatele, kteří spadají do kategorie malých či středních podniků. Podpora se týká úhrady části úroku z úvěru. (Ministerstvo zemědělství, 2014)

ZÁVĚR

V praktické části byly zpočátku porovnány plochy vinic. V České republice je cca 17 500 ha obhospodařovaných vinic, zatímco na Slovensku je v dnešní době k nalezení jen něco málo okolo 10 000 ha. I přesto, že Česká republika má více obhospodařovaných vinic, její podíl na celkové zemědělské ploše je jen 0,47 %. Naopak Slovensko s nižší rozlohou obhospodařovaných vinic zaujímá z 0,58 % podíl celkové zemědělské plochy.

Dále byla komparována odrůdová struktura vinné révy. Na základě grafů bylo zjištěno, že v obou zemích převažuje pěstování bílých odrůd nad modrými. Nejvíce pěstované odrůdy v obou zemích jsou Veltlínské zelené, Ryzlink rýnský a vlašský. V ostatních odrůdách se země trochu liší. Na Slovensku se více pěstuje odrůda Dievčie hrozno a Tramín červený, zatímco v Česku se uplatňuje více odrůda Sauvignon či Rulandské šedé. Z modrých odrůd jsou nejvíce pěstované odrůdy Svatovařinecké a Frankovka.

Při komparaci produkce vína bylo zjištěno, že ročník 2010/2011 byl nejkritičtějším obdobím za posledních 6 let. Bylo to způsobeno špatnými klimatickými podmínkami, včetně krupobití, které zničilo značnou část produkce. V tomto roce bylo vyprodukováno v ČR 20,35 hl na 1 obhospodařovaný ha, zatímco v SR bylo vyprodukováno 21,68 hl na 1 obhospodařovaný ha. I když má Slovenská republika menší rozlohu vinic, je schopna vyprodukovat větší množství vína než Česká republika. V nejproduktivnějším období 2011/2012 byla produkce zhruba o 15 hl vyšší než minulý rok.

Porovnáním spotřeby bylo zjištěno, že Česká republika je ve spotřebě vína napřed oproti Slovenské republice. Průměrný Čech vypije cca 20 l vína za rok, zatímco Slovák vypije „jen“ 13,3 l vína za rok. Přesto jsou obě země podprůměrná oproti ostatním státům Evropy, kde se vypije od 20 do 30 litrů vína na osobu za rok.

Další komparace se zabývala odbytovými cenami. Více prodaného množství tvoří bílé víno. Největší podíl v prodeji na Slovensku tvoří sudové víno, naopak v Česku je tento podíl prodeje nejnižší. V České republice se nejvíce prodává jakostní víno, které se na Slovensku prodává nejméně. Největší rozdíl v cenách byl upozorován u jakostních vín s přívlastkem. Rozdíl ceny je cca 53 Kč.

V kapitole o trhu s vínem byl porovnáván dovoz a vývoz, který nám dokazuje, že Česká a Slovenská republika není schopna konkurovat na světovém trhu. Do České republiky se každým rokem dováží méně, zatímco u Slovenské republiky je dovoz velmi kolísavý. Nejvíce se do obou zemí dováží z Itálie, Španělska či Maďarska. Cena vína je každým rokem dražší, proto se přiváží méně vína, avšak za dražší cenu. Z hlediska vývozu vždy vedla Česká republika, ale v posledních 2 letech se dostala do popředí Slovenská republika, která vyváží více. Slovensko z 98 % vyváží do České republiky. Od nás se vyváží na Slovensko 70 % vína a zbytek se vyváží do Polska či Nizozemska. Jak bylo uvedeno u bilance vína, spotřebu v obou zemích není ani jedna země schopna uspokojit z vlastní produkce či ze zásob. Dovoz vína zajišťuje min. 50 % nabídku vína na trzích v obou zemích. Jelikož je nutné dovážet takové množství vína, znamená to, že ani jedna země není schopna pokrýt svou spotřebu, tudíž není schopna konkurovat na světovém trhu.

V neposlední řadě byla porovnávána dotační politika v České a Slovenské republice. Evropské dotace jsou vypláceny Ministerstvem zemědělství pomocí Státního zemědělského intervenčního fondu v ČR a pomocí Pôdohospodárskej platobnej agentúry v SR. Pro komparaci evropských dotací byla vybrána dvě společná odvětví na základě Společné organizace trhu. Byla porovnávána dotace na Restrukturalizaci a přeměnu vinic a Investice. V prvním případě dostává Česká republika o něco méně, ale u Investic je rozdíl místy až dvojnásobný. V roce 2012/2013 Slovensko dostalo 19 480 550 Kč na investice do podniku. Česká republika dokázala čerpat až 50 659 372 Kč na stejné investice. Přestože Slovensko dostává z Evropské unie okolo 127 597 111 Kč včetně odvětví, kterými Česko nedisponuje, dostává méně než Česká republika, která čerpá až 129 450 247 Kč.

Potenciál České a Slovenské republiky je stoupající. Ačkoli celková plocha vinic klesá, obhospodařovaná plocha se každým rokem mírně zvětšuje a vinaři jsou schopni produkovat více vína na menší, ale kvalitně obstarané vinici. Dobří vinaři si uvědomili, že kvalita znamená více než kvantita. Vína z obou zemí se v posledních letech začala dostávat do povědomí světa řadou výher a ocenění na světově významných vinařských soutěžích. Díky tomuto se česká a slovenská vína dostanou na světový trh a tím se jejich vývoz a produkce zvýší.

SEZNAM LITERATURY

Odborná literatura

Agrárne trhové informácie Slovensko. In: *Správa o trhu s vínom a hroznom*. Bratislava: PPA - ATIS, 2014, s. 8.

DVOŘÁK, Ivo. Česká asociace sommelierů: Atestace sommeliera. 2012.

KRATOCHVIL, František a [ilustrace Eva KLOUDOVÁ]. *1000 a 111 pojmů o víně, révě vinné a vinařství, aneb, Breviř enofila*. Vyd. 1. Mikulov: Moravín, svaz moravských vinařů, 2013. ISBN 978-802-6051-237.

PAVLOUŠEK, Pavel. *Pěstování révy vinné: moderní vinohradnictví*. Praha: Grada, c2011. ISBN 978-80-247-3314-2.

PAVLOUŠEK, Pavel. *Výroba vína u malovinařů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1247-4.

SALAČ, Gustav. *Stolničeni*. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-752-9.

SEDLO, Ing. Jiří. SVAZ VINAŘŮ ČR. *Zahraniční obchod s vínem České republiky*. 2012.

ŠAJBIDOROVÁ, Ing. Viera. *Vinič hroznorodý, hroznové víno: Situační a výhledová správa*. 12/2014, 39 s.

ZAJÍCOVÁ, Ing. Pavla. *Situační a výhledová zpráva réva vinná a víno*. 2014, 84 s

Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství). In: *Sbírka zákonů*. 2004.

Elektronické zdroje

Corner: *Vinařství na Slovensku* [online]. 2014 [cit. 2014-06-23]. Dostupné z: <http://www.cornergastro.cz/vinarstvi-na-slovensku>

Český hydrometeorologický ústav. *Český hydrometeorologický ústav* [online]. 2010 [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: http://www.chmi.cz/portal/dt?menu=JSPTabContainer/P4_Historicka_data/P4_1_Pocasi/P4_1_3_Mapy_char_klim

Geografický web. *Hajduch* [online]. 2010 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.hajduch.net/cesko/priroda/podnebi>

Lepší víno [online]. 2011 [cit. 2014-06-23]. Dostupné z: <http://www.prodej-vina.info/o-vine/historie-vina/>

Podíl zemědělství na HDP. In: ZAHRADNÍK, Petr. *Vymezení role zemědělství v moderní ekonomice EU: makroekonomický, strukturální a regionální aspekt* [online]. 2012 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://www.iaei.cz/data/usr_001_en_soubory/zahradnik.pdf

Produkce vína. *Finance* [online]. 2010 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/259692-mze-produkce-vina-loni-vzrostla-na-rekordnich-840-000-hl/>

Rozdělení vín Wine of Czech republic [online]. 2014 [cit. 2014-06-23]. Dostupné z: <http://www.wineofczechrepublic.cz/o-vine/rozdeleni-vin.html>

Slovenská vína: *o víně* [online]. 2014 [cit. 2014-06-23]. Dostupné z: http://www.slovakwines.com/o_vine/rozdelenie/

Slovenské vína: *Přírodní podmínky* [online]. 2014 [cit. 2014-06-23]. Dostupné z: <http://www.slovakwines.com/narodny-salon-vin-sr/prirodne-podmienky/>

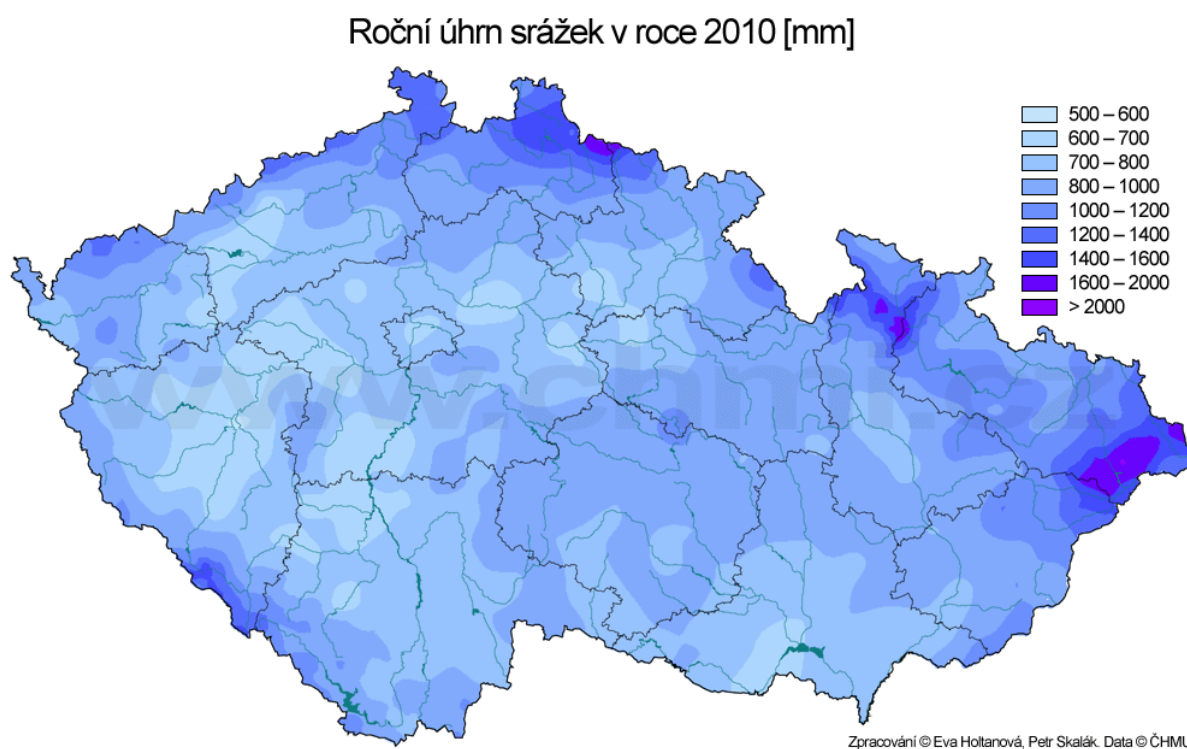
Vinařské oblasti. *Wine of czech republic* [online]. [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: <http://www.wineofczechrepublic.cz/oblasti-a-vinari/vinarska-oblast-morava.html>

Vinařské oblasti. *Wine of czech republic* [online]. [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: <http://www.wineofczechrepublic.cz/oblasti-a-vinari/vinarska-oblast-morava.html>

- Vinařství VOC. *Vína originální certifikace* [online]. 2014 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.vinarstvivoc.cz/voc>
- Vinařství Zapletal Valtice: *technologie zpracování* [online]. 2009 [cit. 2014-06-23]. Dostupné z: <http://www.vino-valtice-zapletal.net/vinarstvi-technologie-zpracovani/>
- Vinařství. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2014 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Vinařství>
- Víno a vinařské oblasti v České republice. *Objevte ČR* [online]. 15. 06. 2010 [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Objevte-CR/Zivotni-styl-v-CR/Tradice/Vino-a-vinarske-oblasti-v-Ceske-republice>
- Vinohradnictví v České republice. *Český statistický úřad* [online]. 2014 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>
- Vinohradnictví: Vinařské oblasti. *Web2.mendelu* [online]. 2014 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=777
- Vzory etiket vína. Státní zemědělská a potravinářská inspekce [online]. 2008 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: <http://www.szpi.gov.cz/docDetail.aspx?docid=1006618&docType=ART&nid=11428>
- Wine of Czech republic: Vína z Moravy a Čech. *Vinařský fond* [online]. 2014 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.wineofczechrepublic.cz/>
- Zemědělství 2013. 2014. ISBN 978-80-7434-151-9. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/324206/Publikace_Zemedelstvi_2013_web.pdf
- Zoznam vinohradníckych oblastí Slovenska. Wikipedia [online]. 2013 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: http://sk.wikipedia.org/wiki/Zoznam_vinohradn%C3%ADckych_oblast%C3%AD_Slovenska

PŘÍLOHY

Příloha 1 Mapa úhrnu srážek v roce 2010

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav. Český hydrometeorologický ústav [online]. 2010 [cit. 2015-02-23]. Dostupné

z:http://www.chmi.cz/portal/dt?menu=JSPTabContainer/P4_Historicka_data/P4_1_Pocasi/P4_1_3_Mapy_char_klim